Prof. dr Dragoljub Žunić • Prof. dr Mlađan Garić
Dipl. ing. Miloš Ristić • Mr Vesna Ranković
Dipl. ing. Ivana Radojević • Dipl ing. Ivana Mošić

ATLAS SORTI VINOVE LOZE

CENTAR ZA VINOGRADARSTVO I VINARSTVO NIŠ
Niš, 2009

CENTAR ZA VINOGRADARSTVO I VINARSTVO NIŠ

ATLAS SORTI VINOVE LOZE

Prof. dr Dragoljub Žunić • Prof. dr Mlađan Garić • Dipl. ing. Miloš Ristić
Mr Vesna Ranković • Dipl. ing. Ivana Radojević • Dipl. ing. Ivana Mošić

Niš, 2009.

ATLAS SORTI VINOVE LOZE

Prof. dr Dragoljub Žunić, Poljoprivredni fakultet Beograd
Prof. dr Mlađan Garić, Poljoprivredni fakultet Priština (Kosovska Mitrovica)
Dipl. ing. Miloš Ristić, Centar za vinogradarstvo i vinarstvo Niš
Mr Vesna Ranković, Centar za vinogradarstvo i vinarstvo Niš
Dipl. ing. Ivana Radojević, Centar za vinogradarstvo i vinarstvo Niš
Dipl. ing. Ivana Mošić, Centar za vinogradarstvo i vinarstvo Niš

Izdavač:
CENTAR ZA VINOGRADARSTVO I VINARSTVO NIŠ
Kolonija Ei br. 6, 18000 Niš * 018/ 45 41 128 * 45 41 023
e-mail: centarvv@bankerinter.net

Za izdavača:
Mr. Vesna Ranković

Urednik:
Dipl. ing. Miloš Ristić

Fotografije:
Dipl. ing. Miloš Ristić

Recenzija:
Prof. dr Zvonimir Božinović, Fakultet za zemljodelski nauki i hrana Skopje
Prof. dr Slavica Todić, Poljoprivredni fakultet Beograd

Grafički dizajn:
Aleksandar Mitić

Prepress:
Overprint studio, Niš

Štampa:
Overprint studio, Niš

Tiraž:
1000 primeraka

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva
i vodoprivrede Republike Srbije

Ministarstvo za nauku
i tehnološki razvoj Republike Srbije

Centar za vinogradarstvo i vinarstvo Niš

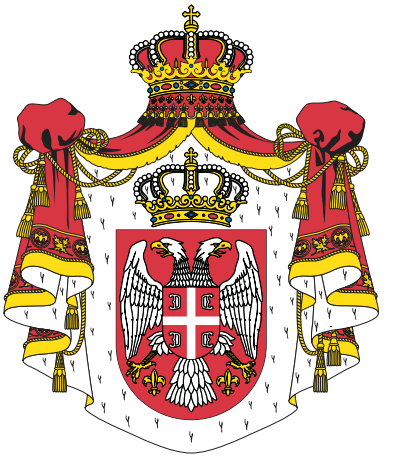

CEVIN

Centar za vinogradarstvo i vinarstvo Niš

Centar za vinogradarstvo i vinarstvo postoji od 1. januara 1953. godine. U toku poslovanja više puta je menjao svoj naziv. Nakon transformacije Instituta za istraživanja u poljoprivredi „SRBIJA“ a na osnovu Odluke Vlade RS od 01.11.2006. godine Centar posluje kao samostalno pravno lice pod nazivom Privredno društvo „Centar za vinogradarstvo i vinarstvo”, d.o.o., čiji je osnivač Vlada RS, Ministarstvo za nauku i tehnološki razvoj RS, a osnovna delatnost je istraživanje i razvoj u biotehničkim naukama.

Rešenjem Ministarstva za nauku i tehnološki razvoj RS br. 110-00-134/2006-01 od 29.11.2006. godine Centar je upisan u registar inovacionih organizacija kao razvojno-proizvodni centar.

Centar poseduje ogledni vinograd na površini od 10 ha. Kolekcioni zasad čini 2ha sa preko 300 genotipova vinove loze i pridružen je mreži genetičkih resursa RS.

Centar je jedan od oglednih centara Ministarstva poljoprivrede RS pri čemu je u periodu 2005-2008. godine zasađeno 139 sorti i klonova vinove loze u cilju ispitivanja proizvodno-upotrebnih vrednosti a za potrebe formiranja Liste preporučenih sorti i podloga koje se mogu gajiti u RS.

Centar poseduje akreditovanu laboratoriju za ispitivanje. Skraćeni obim akreditacije:

- Fizičko-hemijska ispitivanja vina, šire, alkoholnih pića, etil alkohola, sirćeta, pojedinih parametara kod voća, povrća, proizvoda od voća i povrća i osvežavajućih bezalkoholnih pića.
- Senzorska ispitivanja vina, šire i alkoholnih pića.

Centar se u svojoj poslovnoj politici trajno opredelio da kvalitet rada bude osnovni moto poslovanja. U tom smislu uvedeni sistem kvaliteta je u potpunosti dokumentovan i usklađen sa zahtevima standarda:

- SRPS ISO 9001:2001,
- SCS ISO/IEC 17025:2006 – Opšti zahtevi za kompetentnosti laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje u cilju poboljšanja kvaliteta svojih usluga,
- RECOMMENDED INTERNATIONAL CODE OF PRACTICE GENERAL PRINCIPLES OF FOOD HYGIENE CAC/RCP 1-1969, Rev. 4 – 2003 Upravljanje bezbednošću hrane, primenom HACCP principa u proizvodnji i razvoju,
- SRPS ISO 14001:2005. radi povećanja odgovornosti koja se odnosi na održivi razvoj i očuvanje i unapređenje životne sredine.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva
i vodoprivrede Republike Srbije

Ministarstvo za nauku
i tehnološki razvoj Republike Srbije

Centar za vinogradarstvo i vinarstvo Niš

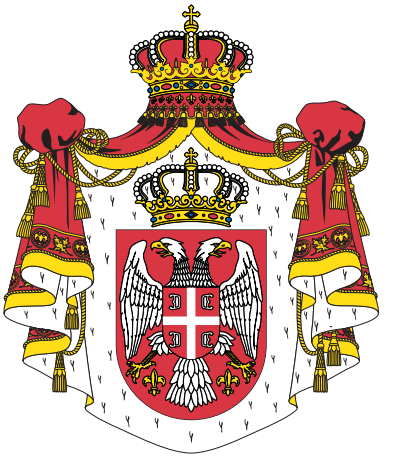

CEVIN

Predgovor

Atlas sorti vinove loze napisan je sa ciljem da prikažemo najvažnije sorte vinove loze koje se gaje u Republici Srbiji. Koristeći se rezultatima brojnih naučnih radnika u ovoj oblasti, kao i sopstvenim rezultatima i iskustvima nastojali smo da prikažemo važnije karakteristike vinskih i stonih sorti koje su najviše zastupljene u svetu, kao i pojedine sorte koje se najviše gaje u našoj zemlji.

Sorte Vitis vinifera L. su veoma rano postale predmet opisa. Prvi opis sorti sreće se još kod starih rimskih pisaca Democritis, Caton, Varron i Vergilius, Columela (citirano po Pospišilovoj, 1981.).

Opis sorti vremenom se širio i metodološki usavršavao tako da danas postoji veliki broj kapitalnih dela u kojima je opisan veliki broj sorti. Među njima najpoznatija su: „Ampelografia" J.W. Goethe (1887), P. Viala et. P. Vermorel (1901-1910), Ampelografia SSSR-a (1946-1956),„Ampelografia i album", M. Nemet (1967, 1970, 1975), „Ampelografia ČSSR", D. Pospišilova (1981), „Dalmatinska Ampelografija", Bulić (1949), „Ampelografski atlas", Turković (1952,1963),„Posebno vinogradarstvo" (Avramov, Briza 1986), „Savremeno gajenje vinove loze", Avramov (1988), „Vinogradarstvo", Avramov, (1991),„Vinske i stone sorte vinove loze", Avramov, (1996),„Poznavanje sorata vinove loze I i II", Zirojević (1974 i 1979), „Makedonska ampelografija", Nastev (1977), „Savremeno vinogradarstvo", Burić (1995), "Ampelografija", Božinović (1996), „Sorte vinove loze", Cindrić (1990, 1994, 2000),"Praktično vinogradarstvo", Avramov, (1974), „Posebno vinogradarstvo", Avramov, Žunić (2001), „Stono grožđe", Žunić, Todić (2002), „Vinogradarstvo", Žunić (2003).

Celokupna materija Atlasa sorti vinove loze obuhvata važnije: Crne vinske sorte, Bele vinske sorte i Stone sorte. U okviru svake sorte dati su važniji: sinonimi, poreklo sorte, rasprostranjenost, ekološko-geografska pripadnost, botanički opis, agrobiološke karakteristike, važnije uvološke karakteristike, zatim važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina, varijacije i klonovi i privredni značaj sorte.

Atlas sorti vinove loze je namenjen dopunskom obrazovanju vinogradarskih stručnjaka u naučnim institucijama a isto tako i neposrednim proizvođačima grožđa i vina. Takođe može poslužiti i studentima Poljoprivrednih fakulteta i Viših poljoprivrednih škola u cilju što boljih upoznavanja osobina sorti vinove loze. Tekst je ilustrovan sa 164 fotografije u boji i 2 skice i predstavlja prvo takvo izdanje kod nas.

Zahvaljujemo se recenzentima na korisnim predlozima za dopunu ovog teksta.

Autori se unapred zahvaljuju korisnicima ovog referentnog vinogradarskog dela na sugestijama i predlozima za naknadna dopunska izdanja.

Autori

STRUKTURA VINOVE LOZE

Tipičan list vrste vinifera sa pet isečaka

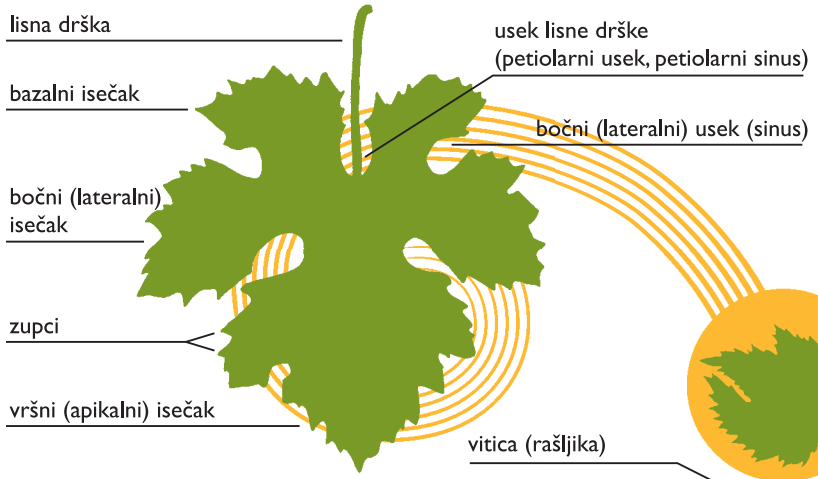

Lastar

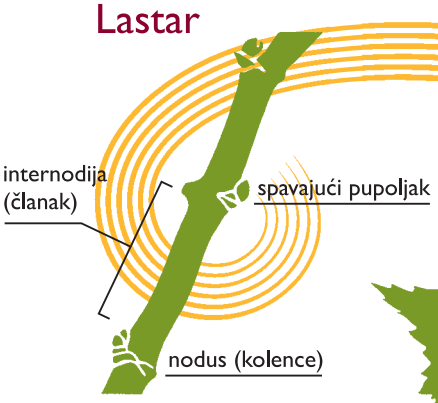

Osnovne karakteristike lastara

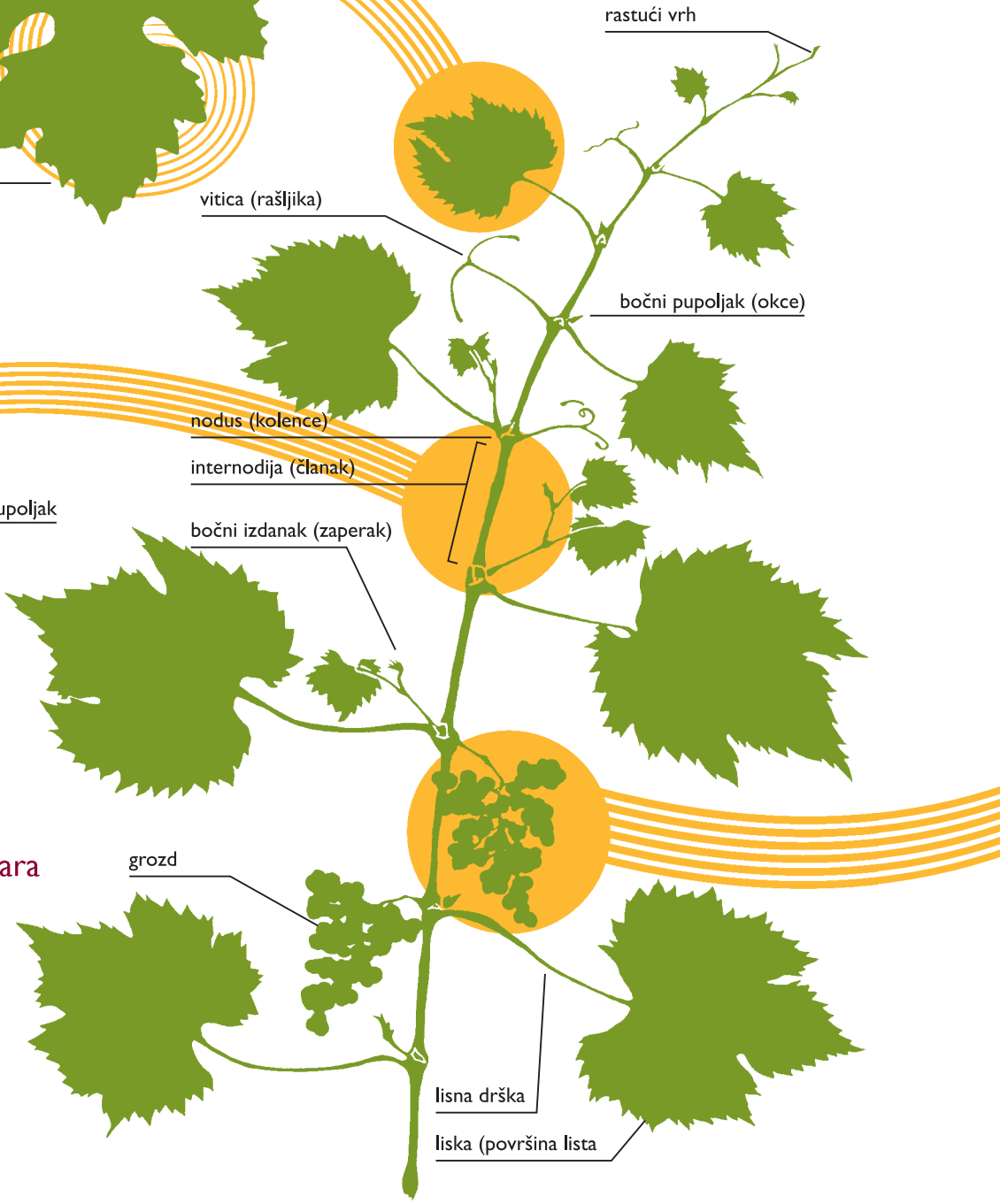

VELIČINA I OBLIK GROZDA I BOBICE

Grozd i njegova veza sa lastarom

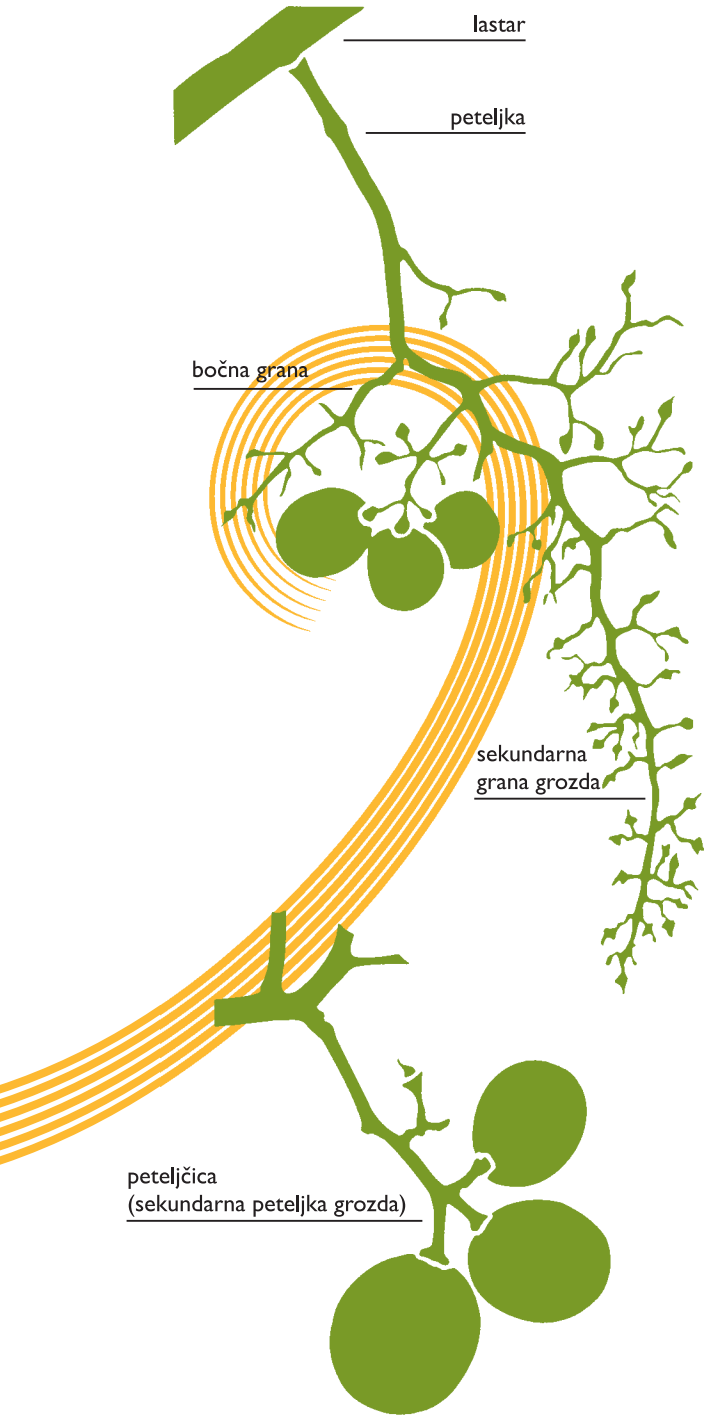

Uobičajeni tipovi grozda

Masa grozda (g)	Klasa
< 110	mali
110 do 150	srednje mali
150 do 225	srednji
225 do 300	srednje veliki
300 do 400	veliki
> 400	vrlo veliki

Oblici bobice

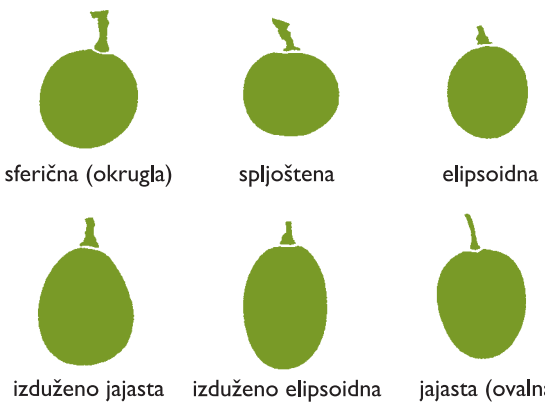

Težina bobice (g)	Klasa
< 1.4	mala
1.4 do 1.7	srednje mala
1.7 do 2.0	srednja
2.0 do 2.4	srednje velika
2.4 do 3.0	velika
> 3.0	vrlo velika

Burgundac crni

Važniji sinonimi: Pinot noir (Francuska), Blau Burgunder (Austrija), Blauer Spätburgunder (Nemačka), Pino čornij (Ruska federacija, Ukrajina, Moldavija), Burgundske modre (Slovačka), Pignola (Italija), Kiš Burgundekèk (Mađarska) i dr.

Poreklo: Francuska je sorta.

Rasprostranjenost: Gaji se u mnogim vinogradarskim zemljama Evrope: Austriji, Nemačkoj, Slovačkoj, Švajcarskoj, Mađarskoj, Rumuniji, Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji i Crnoj Gori. Kod nas se gaji u skoro svim vinogorjima.

Rasprostranjenost u zemlji: Gaji se u svim vinogorjima Srbije.

Ekološko - geografska pripadnost: Proles occidentalis (Convarietas occidentalis).

Botanički opis

Bujnost: Umerene je bujnosti.

Vrh mladog lastara: Zelen, uspravan, sjajan, paučinasto maljav.

Zreo lastar: Srednje debljine, smeđe ljubičaste boje, internodije kratke do srednje dužine.

Odrasli list: Srednje veličine, ceo, trodelan ili petodelan. Lice lista mehurasto, a naličje golo i slabo maljavo. Obod lista sitno nazubljen. Nervi u osnovi crvenkasti. U jesen list dobija crvenkastu boju.

Cvet: Morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Bobica: Mala, okruglasta, sočna, tamno plave boje, sa dosta pepeljka, bez tačkica. Sok bezbojan.

Grozd: Mali, zbijen, valjkastog oblika, sa kratkom, debelom i čvrstom peteljkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: Sazreva krajem I epohe, rana je sorta.

Oplodnja: Normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,2 - 1,4.

Prinos grožđa: Mali i srednji 6.000 – 12.000 kg/ha.

Rezidba: Zahteva mešovitu rezidbu. Lukovi se režu na 8-10 okaca, a kondiri za zamenu na dva okca.

Uzgojni oblici: Svi koji omogućavaju primenu mešovite rezidbe.

Tipovi zemljišta: Najbolji rezultat daje na propusnim, rastresitim, peskovitim, deluvijalnim, krečnim, umereno plodnim i toplim zemljištima.

Otpornost prema najvažnijim gljivičnim bolestima: slabo je otporna prema plamenjači i sivoj plesni a nešto je otpornija na pepelnicu.

Otpornost prema niskim temperaturama u fazi zimskog mirovanja: Veoma je otporna prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -22 do -24°C.

Lozne podloge: Ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Berlandieri X Riparia Kober 5 BB, Teleki 8 B, Teleki 5 C, SO4 i dr.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara:
Zelen, uspravan, sjajan, paučinasto maljav.

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g):
Masa grozda – 60 – 130
Broj bobica u grozdu – 76 – 97.88
Masa bobica – 56.16 – 78.81
Masa šepurine – 3.70 – 7.76

Sastav bobice (g):
Masa pokožice - 4.28 - 6.79
Masa semenki - 3.48 – 4.81
Masa mesa – 56.21 – 73.58

Struktura grozda (%):
Šepurina – 2.60 – 4.59
Pokožica – 6.80 – 11.10
Semenke – 3.20 – 5.67
Meso – 70.67 – 80.28
Skelet – 10.00 – 15.36
Tvrdi ostatak (šepurina, pokožice i semenke) – 13.50 – 24.64
Strukturni pokazatelj (odnos mesa prema tvrdom ostatku) – 2.60 – 5.75

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: Šira je bezbojna sadrži 20 – 24% šećera i 6 – 9 g/l ukupnih kiselina.

Karakteristike vina: Vino ove sorte je veoma pitko, harmonično, osvežavajuće sa specifičnim sortnim mirisom i ukusom, rubin crvene boje. U Francuskoj se od grožđa ove sorte proizvodi šampanjac.

Varijacije i klonovi

Poznata je varijacija ove sorte koja se odlikuje ranijim sazrevanjem grožđa za 8 -10 dana po imenu Burgundac crni rani. Slične je rodnosti kao populacija ali je vino nešto slabijeg kvaliteta od burgundca crnog. Izdvojeno je mnogo klonova u Francuskoj, Italiji, Nemačkoj, Švajcarskoj i Rusiji.

Privredni značaj sorte

U našoj zemlji jedna je od privredno najznačajnijih sorti. Kvalitet naših vina od crnog burgundca ravna se sa vinima proizvedenim u poznatim vinogradarskim rejonima sveta. Nove vinograde treba podizati sa klonovima.

Kaberne fran

Važniji sinonimi: Carbonet, Gros Cabernet, Gros Vidure, Carmenet, Veron, Petit Fer.

Poreklo: Potiče iz Francuske.

Rasprostranjenost: Najviše se gaji u Francuskoj u reonu Bordoa (Medoc). Gaji se još u Italiji, Španiji, Ruskoj federaciji, Ukrajini, Moldaviji, Rumuniji, Bugarskoj, Portugaliji, nešto u Sloveniji i u nekim područijima Hrvatske. Kod nas se gaji kao pratilac sorte kaberne sovinjon.

Ekološko geografska pripadnost: Proles occidentalis (convarietas occidentalis).

Botanički opis

Bujnost: veoma bujna sorta.

Vrh mladog lastara: zlatnožute boje sa ivicama crveno vinaste boje.

Zreo lastar: debeo, spljošten, kora boje lešnika sa kratkim internodijama i izraženim kolencima.

Odrasli list: srednje veličine, petodelan, malo manje usečen od kaberne sovinjona. Bočni urezi su otvoreni ili zatvoreni u osnovi najčešće imaju zub. Lice lista je tamnozelene boje, slabomehurasto a naličje svetlo zeleno sa paučinastim maljama. Drškin urez je zatvoren ili slabo preklopljen. Lisna drška je dugačka, svetlo zelene boje.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: srednje veličine, konusnog oblika, srednje zbijen do rastresit.

Bobica: male, okrugla, tamnoplave do crnoplave boje, posuta obilnim pepeljkom. Sok bezbojan.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožđe sazreva u III epohi. Pozna je sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficient rodnosti: 1.1 - 1.3.

Prinos grožđa: daje manje ili osrednje prinose (8.000 – 12.000 kg/ha).

Rezidba: zahteva dugu odnosno mešovitu rezidbu. Lukovi se režu na 10 – 12 okaca.

Uzgojni oblici: odgovaraju joj svi koji omogućavaju primenu mešovite rezidbe.

Tipovi zemljišta: na krečnim i umereno suvim zemljištima daje najbolje rezultate.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je otporna prema plamenjači i pepelnici a odlikuje se veoma dobrom otpornošću na sivu plesan grožđa.

Otpornost prema niskim temperaturama: ima visoku otpornost prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -22 do -24°C.

Afinitet prema loznim podlogama: dobar afinitet ima sa loznim podlogama: Berlandieri X Riparia kober 5 BB, Teleki 8 B, Teleki 5C, SO4, Paulsen 1103, Richter 99 i dr.

Lice lista

Naličje lista

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grožđa (g):
Masa grozda – 80 – 140
Broj bobica u grozdu – 65 – 120
Masa bobica – 75.20– 130.15
Masa šepurine – 3.20 – 7.30

Sastav bobice (g):
Masa pokožice – 8.80 – 14.30
Masa semenki – 3.60 – 7.20
Masa mesa – 65.00 – 120.25

Struktura grozda (%):
Šepurina – 2.50 – 6.00
Pokožica – 7.50– 11.30
Semenke – 2.00 – 5.10
Meso – 60.40 – 84.00
Skelet – 12.50 – 15.70
Tvrdi ostatak (šepurina, pokožice i semenke) – 14.40 – 18.00
Strukturni pokazatelj (odnos mesa prema tvrdom ostatku) – 3.50 – 5.20

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira zrelog grožđa sadrži 20 – 24 % šećera i 6 – 8.5 g/l ukupnih kiselina. Šira je bezbojna. Randman soka 60%.

Karakteristike vina: vino je otvorene ili zatvorene rubin crvene boje, veoma pitko, prepoznatljivog mirisa i ukusa za sortu. Miris vina podseća i na zeljaste trave. Dužim odležavanjem dobija u kvalitetu. Najčešće se kupažira sa vinom sorte kaberne sovinjon i sorte merlo.

Vrh mladog lastara:
zlatnožute boje sa ivicama crveno vinaste boje.

Varijacije i klonovi

Postoje veoma dobri klonovi u Francuskoj, Italiji i Mađarskoj. U našoj zemlji klonovi do sada nisu izučavani.

Privredni značaj sorte

Sorta je rejonirana i preporučena za proizvodnju vrhunskog i kvalitetnog vina. Najčešće se gaji kao pratilac sorti kaberne sovinjon i merlo.

Kaberne sovinjon

Važniji sinonimi: Petit Cabernet, Petit Vidure.

Poreklo: Potiče iz Francuske.

Rasprostranjenost: Gaji se u mnogim vinogradarskim zemljama sveta: Francuskoj, Italiji, Španiji, Ruskoj Federaciji, Ukrajini, Moldaviji, Rumuniji, Bugarskoj, Mađarskoj, SAD, Čileu, Argentini, Južno Afričkoj Uniji. Kod nas se gaji na Kosovu i Metohiji, u centralnoj Srbiji i u Vojvodini.

Ekološko geografska pripadnost: Proles occidentalis (convarietas occidentalis).

Botanički opis

Bujnost: formira veoma bujan čokot.

Vrh mladog lastara: zelen ili zeleno bronzan, vunasto maljav, sa vršnim listićima zelenocrvene ili crvenozelene boje.

Zreo lastar: srednje debljine ili debeo, ljubičaste boje, sa izraženim nodusima kestenaste boje.

Odrasli list: srednje veličine, petodelan sa dubokim bočnim urezima koji su često preklopljeni. Lice lista je golo a naličje slabo maljavo. Drška lista je dugačka i pri osnovi malo crvenkasta.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: mali ili srednje veličine, valjkasto kupast ili kupast često sa krilcem, zbijen ili srednje zbijen.

Bobica: mala okruglasta ili malo izdužena, tamnoplave boje, prekrivena obilnim pepeljkom. Sok bezbojan.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožđe sazreva u III epohi. Pozna sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficient rodnosti: varira 1.1 - 1.4.

Prinos grožđa: daje vrlo male prinose, retko veće od 8.000 kg/ha.

Rezidba: zahteva dugu ili mešovitu rezidbu. Lukovi se režu na 10 – 12 okaca a kondiri na 2 okca.

Uzgojni oblici: pogodni su svi koje obezbeđuju mešovitu i dugu rezidbu.

Tipovi zemljišta: najpogodnija su rastresita, propusna, šljunkovita, krečna, umereno plodna i topla zemljišta.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: prema sivoj plesni je relativno dobro otporna. Prema plamenjači i pepelnici je srrednje otporna.

Otpornost prema niskim temperaturama: spada u grupu najotpornijih sorti prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -22 do -26°C.

Afinitet prema loznim podlogama: od loznih podloga preporučuje se: Berlandieri X Riparia kober 5 BB, Teleki 8 B, Paulsen 1103 i dr.

Lice lista

Naličje lista

Važnije uvološke karakteristike:

Sastav grožđa (g):
Masa grozda – 80 – 90
Broj bobica u grozdu – 60 – 75
Masa bobica – 70 – 90
Masa šepurine – 3.90 – 5.60

Sastav bobice (g):
Masa pokožice – 7.00 – 12.58
Masa semenki – 2.60 – 5.56
Masa mesa – 65.16 – 85.33

Struktura grozda (%):
Šepurina – 3.10 – 4.60
Pokožica – 8.50 – 11.50
Semenke – 2.42 – 4.86
Meso – 80.20 – 82.37
Skelet – 11.50 – 15.77
Tvrdi ostatak (šepurina, pokožice i semenke) – 13.80 – 18.65
Strukturni pokazatelj (odnos mesa prema tvrdom ostatku) – 4.37 – 6.18

Vrh mladog lastara: *zelen ili zeleno bronzan, vunasto maljav, sa vršnim listićima zelenocrvene ili crvenozelene boje.*

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna, prijatnog mirisa i ukusa. Randman soka 60%. Šira zrelog grožđa sadrži 20 – 24 % šećera i 6.5 – 8.5 g/l ukupnih kiselina.

Karakteristike vina: vino je veoma pitko vrlo karakterističnog mirisa koji potseća na šumsku ljubičicu dobro obojeno harmoničnog ukusa. Sadrži 12 – 14 % alkohola i 6 – 8 g/l ukupnih kiselina. Mlada vina su gruba i sirova i na tržište dolaze nakon odležavanja 2-3 godine u drvenim buradima i bačvama. U Francuskoj se proizvodi čuveno bordovsko vino i to od kaberne sovinjona, kaberne franka i merloa.

Varijacije i klonovi

Postoje mnogo varijacija, odlika i klonova sorte. Naročito su poznati klonovi u Francuskoj, Italiji, Mađarskoj, Ruskoj fedeeraciji, Bugarskoj, Moldaviji i dr.

Privredni značaj sorte

Sorta kaberne sovinjon daje najkvalitetnija crvena i crna vina. Vrlo malo rodi, ali daje visok kvalitet vina. Privredno je veoma značajna sorta. Nove vinograde treba podizati isključivo sa klonovima.

Merlo

Važniji sinonimi: Merlo, Plant Medoc, Merlaut (Francuska), Merlot Blauer (Nemačka), Merlot Nero (Italija), Merlo (Ruska Federacija, Ukraina, Moldavija), Merlot Black (SAD).

Poreklo: Potiče iz Francuske iz bordovskog vinogorja.

Rasprostranjenost: Najviše se gaji u Francuskoj, Španiji, Italiji, Ruskoj Federaciji, Ukraini, Moldaviji, Australiji, Kaliforniji, Rumuniji, Mađarskoj, Bugarskoj, Sloveniji, Hrvatskoj, Makedoniji i Crnoj Gori. U našoj zemlji značajne površine zauzima na Kosovu i Metohiji, u Banatu i centralnoj Srbiji.

Ekološko geografska pripadnost: Proles occidentalis (convarietas occidentalis).

Botanički opis

Bujnost: bujna je sorta.

Vrh mladog lastara: svetlo zelen, prekriven belim vunastim maljama.

Zreo lastar: srednje debljine, mrkocrvenkaste boje. Internodije kratke do srednje dužine, sa normalno izraženim kolencima boje lešnika.

Odrasli list: srednje veličine, sličan listu kaberne franka, sitno mehurast trodelan ili petodelan, sa plitkim donjim i dubokim gornjim bočnim urezima. Peteljka lista je duga, ljubičasto smeđe boje.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: mali ili srednje veličine, najčešće kupast ili valjkasto kupast često sa jednim ili dva krilca, rastresit do srednje zbijen, sa zelenom peteljkom.

Bobica: mala okruglasta ili neznatno izdužena, tamnoplave boje, posuta obilnim pepeljkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožđe sazreva u III epohi. Pozna sorta.

Oplodnja: Normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: varira 1.2-1.5.

Prinos grožđa: varira od 5.000 do 10.000 kg/ha, a može biti i veći u zavisnosti od klonova.

Rezidba: zahteva dugu odnosno mešovitu rezidbu. Lukovi se režu na 10 – 12 okaca a kondiri za zamenu na 2 okca.

Uzgojni oblici: odgovaraju joj svi na kojima se može primeniti duga i mešovita rezidba.

Tipovi zemljišta: najbolji prinosi ostvaruju se na: propusnim, rastresitim, umereno plodnim krečnim, deluvijalnim i toplijim zemljištima.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: relativno je dobro otporna na sivu plesan, a srednje je otporna prema plamenjači i pepelnici.

Otpornost prema niskim temperaturama: dosta je otporna prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -22 do -26°C.

Afinitet prema loznim podlogama: od loznih podloga preporučuje se: Berlandieri X Riparia kober 5 BB, Teleki 5C, Teleki 8B, Richter 99, Paulsen 1103 i dr.

Lice lista

Naličje lista

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g):
Masa grozda – 107 – 134.43
Broj bobica u grozdu – 81 – 112
Masa bobica – 75 – 92.29
Masa šepurine – 3.13 – 6.67

Sastav bobice (g):
Masa pokožice – 11.15 – 16.07
Masa semenki – 3.15 – 10.65
Masa mesa – 75.36 – 132.18

Struktura grozda (%):
Šepurina – 2.42 – 4.92
Pokožica – 8.09 – 15.68
Semenke – 3.83 – 7.02
Meso – 70.26 – 82.42
Skelet – 12.00– 15.00
Tvrdi ostatak (šepurina, pokožice i semenke) – 12.41 – 22.04
Strukturni pokazatelj (odnos mesa prema tvrdom ostatku) – 2.36 – 7.06

Vrh mladog lastara:
Svetlo zelen, prekriven belim vunastim maljama

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna, prijatnog ukusa i mirisa. Sadrži 20 – 24 % šećera i 7 – 9 g/l ukupnih kiselina. Randman soka 60%.

Karakteristike vina: vino je sa karakterističnom sortnom aromom. Odležavanjem dobija na kvalitetu. Sadrži 12 – 14 % alkohola i 6.5 -8 g/l ukupnih kiselina. Vino je veoma cenjeno na domaćem i inostranom tržištu.

Varijacije i klonovi

Postoje selekcionisani klonovi merloa u Francuskoj i Italiji.

Privredni značaj sorte

Privredno je veoma značajna sorta koja se sve više širi. Rejonirana je i preporučena za proizvodnju visokokvalitetnih crnih vina.

Vranac

Važniji sinonimi: Vranac crmnički, Vranac crnogorski, Vranac prhljavac (Crna Gora), Vranec, Vranac, Kratošija (Makedonija).

Poreklo: Autohtona Crnogorska sorta.

Rasprostranjenost: Gaji se u Crnoj Gori, Makedoniji, Hrvatskoj, nešto manje u Dalmaciji i Hercegovini. Kod nas se gaji u centralnoj Srbiji i na Kosovu i Metohiji.

Ekološko geografska pripadnost: Proles pontica (convarietas pontica)

Botanički opis

Bujnost: Veoma je bujna sorta.

Vrh mladog lastara: zeleno bronzan, rubovi ružičasto zeleni.

Zreo lastar: srednje debljine ilio debeo, okruglast, gladak, boja kore sivo kestenasta, članci kratki do srednje dužine.

Odrasli list: srednje veličine ili veliki, okruglast, petodelan, oštro nazubljen, lice lista je golo a naličje maljavo. Nervi zeleni na naličju čekinjasti. Drška lista je duga, zelena, mestimično crvena.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: srednje veličine ili veliki, kupast ili valjkasto kupast, srednje zbijen, retko rehuljav. Peteljka zrelog grozda pri osnovi zdrveni se, a na ostalom delu je zeljasta i krta.

Bobica: srednje veličine, okruglasta ili ovalna, crnoplave boje. Sok bezbojan.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožđe sazreva u III epohi. Pozna sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficient rodnosti: 1.3 - 1.6.

Prinos grožđa: prinosna je sorta. Prinos grožđa varira od 12.000 - 15.000 kg/ha, pri povoljnim uslovima postiže i veći prinos.

Rezidba: daje dobre prinose pri rezidbi na duge kondire, ali veće prinose daje pri mešovitoj rezidbi. Lukove treba rezati na 6 – 8 okaca.

Uzgojni oblici: odgovaraju joj svi koji omogućavaju primenu mešovite rezidbe.

Tipovi zemljišta: najpogodnija su umereno plodna i topla zemljišta, propusna, rastresita, deluvijalna.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je osetljiva prema plamenjači i pepelnici. Prema sivoj plesni je osetljiva u fazi sazrevanja pri povećanoj vlažnosti.

Otpornost prema niskim temperaturama: osetljiva je na niske zimske temperature. Okca izmrzavaju na -12 -14°C.

Afinitet prema loznim podlogama: od loznih podloga preporučuju se: Berlandieri X Riparia kober 5 BB, Teleki 8 B, SO4, Šasla X Berlandijeri 41 B, Richter 99, Paulsen 1103 i dr.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara:
Zeleno bronzan, rubovi ružičasto zeleni

Važnije uvološke karakteristike:

Sastav grozda (g):
Masa grozda – 130 – 300
Broj bobica u grozdu – 92 – 115
Masa bobica – 160 – 235.25
Masa šepurine – 7.30 – 10.15

Sastav bobice (g):
Masa pokožice – 14.60 – 23.19
Masa semenki – 6.00 – 11.00
Masa mesa – 139.16 – 237.45

Struktura grozda (%):
Šepurina – 3.40 – 4.80
Pokožica – 7.20 – 9.40
Semenke –3.10 – 4.20
Meso – 78.20 – 85.30
Skelet – 9.50 – 12.60
Tvrdi ostatak (šepurina, pokožice i semenke) – 10.50 – 14.30
Strukturni pokazatelj (odnos mesa prema tvrdom ostatku) – 4.45 – 6.70

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna ili malo crvenkasta, prijatnog mirisa i ukusa. Šira zrelog grožđa sadrži 20 – 24 % šećera i 5 – 7 g/l ukupnih kiselina. Randman soka je oko 65%.

Karakteristike vina: vino je veoma prijatnog, harmoničnog i specifičnog mirisa i ukusa. Intenzivno je obojeno. Koristi se i za kupažu sa drugim sortama radi popravke boje. Takođe, proizvodi se i veoma kvalitetno jako piće lozovača, (Crnogorska lozovača).

Varijacije i klonovi

Selekcija je u toku. Zapažene su varijacije. Ispoljavaju se odlike i klonovi.

Privredni značaj sorte

Privredno je veoma značajna sorta za Crnu Goru. Kod nas nema veći značaj.

Kratošija

Važniji sinonimi: Kratošija, Krakošija i Grotošija.

Poreklo: Autohtona sorta Crne Gore (Burić, 1985,1995).

Rasprostranjenost: Gaji se mestimično u Hrvatskoj, Dalmaciji, Makedoniji i Crnoj Gori. Kod nas se gaji samo na

Ekološko geografska pripadnost: Proles pontica (convarietas pontica)

Botanički opis

Bujnost: čokot je veoma bujan.

Vrh mladog lastara: zeleno bronzan, sjajan.

Zreo lastar: srednje debljine, sa internodijama srednje dužine, boja kore lastara je crvenkastoljubičasta, dok je boja kolenca svetlo čokoladne boje i sa ljubičastim nijansama.

Odrasli list: srednje veličine ili veliki, okruglast, petodelan, sa dubokim bočnim sinusima, koji su preklopljeni. Lice lista je golo a naličje maljavo.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: srednje veličine, srednje zbijen ili rastresit, kupast ili cilindrično-kupast. Peteljka grozda je kratka zeljasta i debela pa se teško prekida bez makaza.

Bobica: srednje veličine, crnoplave boje, okrugla sa debelom pokožicom, bez tačkica i sa obilnim pepeljkom i izraženim pupkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: sazreva između III i IV epohe. Pozna je sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficient rodnosti: 1.2 - 1.6.

Prinos grožđa: veoma je prinosna sorta. Prinosi variraju 12-15.000 kg/ha, a nekad i veći.

Rezidba: dobro rađa i pri kratkoj rezidbi a podnosi i mešovitu sa lukovima 6 – 8 okaca i kondirima 3 – 5 okaca.

Uzgojni oblici: odgovaraju joj svi koji omogućavaju primenu kratke i mešovite rezidbe.

Tipovi zemljišta: odgovaraju joj propusna, rastresita, šljunkovita, deluvijalna, umereno plodna i topla zemljišta.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: ispoljava srednju otpornost prema plamenjači, a nešto veću otpornost prema pepelnici i sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama: srednje je osetljiva prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -18°C.

Afinitet prema loznim podlogama: od loznih podloga preporučuju se: Berlandieri X Riparia kober 5 BB, Teleki 8 B, SO4, Richter 99, Š X B 41B i dr.

Lice lista

Naličje lista

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grožđa (g):
Masa grozda – 150 – 250
Broj bobica u grozdu – 75 – 110
Masa bobica – 90 – 127.29
Masa šepurine – 6.14 – 8.35

Sastav bobice (g)
Masa pokožice – 18 – 23.53
Masa semenki – 5.5 – 8.33
Masa mesa – 101.88 – 212.47

Struktura grozda (%)
Šepurina – 3.20 – 5.30
Pokožica – 7.10 – 9.18
Semenke –2.80 – 4.56
Meso – 81.32 – 90.65
Skelet – 8.42 – 14.128
Tvrdi ostatak (šepurina, pokožice i semenke) – 12.83 – 18.68
Strukturni pokazatelj (odnos mesa prema tvrdom ostatku) – 4.36 – 6.37

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna, prijatnog mirisa i ukusa. Randman soka oko 60%. Sadrži 20 – 24 % šećera i 7 – 9 g/l ukupnih kiselina.

Karakteristike vina: vino je pitko, osvežavajuče sa lepom tamno crvenom bojom. Sadrži 10 – 12 % alkohola i 5 – 7 g/l ukupnih kiselina. Grožđe se najčešće prerađuje u smesi sa vrancem za proizvodnju visokokvalitetnih i kvalitetnih vina.

Vrh mladog lastara:
Zeleno bronzan, sjajan.

Varijacije i klonovi

Selekcija je u toku, a populacija sadrži varijacije, oblike i klonove.

Privredni značaj sorte

Značajna je za Republiku Crnu Goru i najčešće se gaji kao prateća sorta vrancu u Crnoj Gori.

Game

Važniji sinonimi: Game crni (Srbija i Crna Gora) Gamay noir, Gamay Beaujalis (Francuska), Gamay picolo, Gamay nero (Italija), Gamay Black (SAD), Game čornji (Ruska federacija, Ukrajina, Moldavija), i dr.

Poreklo: Sorta je poreklom iz Francuske.

Rasprostranjenost: Najviše se gaji u: Francuskoj, Italiji, Ruskoj Federaciji, Ukrajini, Moldaviji, Bugarskoj, Rumuniji, Makedoniji. Kod nas zauzima značajne površine u centralnoj Srbiji, na Kosovu i Metohiji i u Vojvodini.

Ekološko geografska pripadnost: Proles occidentalis (convarietas occidentalis)

Botanički opis

Bujnost: spada u grupu srednje bujnih sorti.

Vrh mladog lastara: vunast zelenkasto crvenkaste boje.

Zreo lastar: tanak ili srednje debljine. Internodije srednje dužine boje lešnjika.

Odrasli list: srednje veličine, trodelan sa slabije izraženim sinusima. Peteljkin sinus otvoren oblika slova „V". Liska lista je tamno zelene boje. Naličje je paučinasto maljavo. Peteljka srednje dužine zelenkaste boje.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: grozd je srednje veličine ili mali, cilindričan ili cilindrično konusan, umereno zbijen, s kratkom i čvrstom peteljkom.

Bobica: mala, okrugla, neznatno izduženo okrugla, plavo crne boje, tanke pokožice, bez tačkica, i sa obilnim pepeljkom. Pupak srednje izražen.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: srednje pozna je sorta. Grožđe sazreva u II epohi.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficient rodnosti: 1.4 – 2.0

Prinos grožđa: prinos grožđa varira od 10.000 – 20.000 kg/ha

Rezidba: visoki prinosi se ostvaruju primenom mešovite rezidbe s lukovima od 8 do 12 okaca.

Uzgojni oblici: svi koji omogućavaju primenu mešovite rezidbe.

Tipovi zemljišta: visok prinos i dobar kvalitet grožđa daje ako se gaji na plodnim, rastresitim, umereno vlažnim i umereno krečnim zemljištima.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je otporna prema plamenjači, a osetljiva na pepelnicu. Slabo je otporna prema sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama: prema zimskim mrazevima je otporna. Okca izmrzavaju na -22 do -25°C.

Afinitet prema loznim podlogama: od loznih podloga preporučuju se: Berlandieri X Riparia kober 5 BB, Teleki 8 B, SO4, Teleki 5 C i dr.

Lice lista

Naličje lista

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g)
Masa grozda – 90 – 130
Broj bobica u grozdu – 73 – 88.74
Masa bobica – 69.32 – 74.11
Masa šepurine – 3.00 – 4.03

Sastav bobice (g)
Masa pokožice – 6.70 – 12.04
Masa semenki – 3.27 – 4.87
Masa mesa – 59.35 – 116.27

Struktura grozda (%)
Šepurina – 3.33 – 5.50
Pokožica – 8.65 – 10.28

Semenke – 3.84 – 4.72
Meso – 76.65 – 85.55
Skelet – 10.61 – 16.99
Tvrdi ostatak (šepurina, pokožice i semenke) – 9.25 – 14.45
Strukturni pokazatelj (odnos mesa prema tvrdom ostatku) – 3.71 – 6.92

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna, prijatnog mirisa i ukusa. Sadrži 19 – 22 % šećera i 7 – 9 g/l ukupnih kiselina.

Karakteristike vina: vino je rubin crvene boje, veoma pitko harmoničnog ukusa, prijatnog mirisa. Najčešće se boja vina poboljšava kupažiranjem sa vinom sorti bojadisera. Vino se troši kao mlado i kao odležalo.

Vrh mladog lastara:
Vunast, zelenkasto crvenkaste boje

Varijacije i klonovi

U Francuskoj postoje selekcionisani klonovi ove sorte.

Privredni značaj sorte

Sorta Game ima istaknuti privredni značaj. Najviše se gaji u centralnoj Srbiji i na Kosovu i Metohiji. Vino gamea je veoma cenjeno i traženo.

Frankovka

Važniji sinonimi: Frankovka crna (Srbija), Limberger blauer (Nemačka i Austrija), Franconien noir (Francuska), Fanconia nera (Italija), Medra Franjkinja (Hrvatska i Slovenija), Kekfrankos (Mađarska) Moravka (Češka i Slovačka) i dr.

Poreklo: Sorta je nepoznatog porekla. Pretpostavlja se da potiče iz Austrije.

Rasprostranjenost: Gaji se u: Austriji, Francuskoj, Nemačkoj, Italiji, Mađarskoj, Slovačkoj, Češkoj, Rumuniji, Sloveniji i Hrvatskoj. Kod nas se gaji manje više u svim vinogorjima.

Ekološko geografska pripadnost: Proles orientalis (convarietas orientalis)

Botanički opis

Bujnost: veoma bujna sorta

Vrh mladog lastara: smeđe crvene boje bez malja.

Zreo lastar: srednje debljine ili debeo, sa internodijama srednje dužine žućkaste boje sa nodusima tamnije boje.

Odrasli list: veliki, najčešće ceo, tamnozelen. U jesen dobija nijanse crvene boje. Naličje lista je bez malja.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: srednje veličine cilindričan ili cilindrično konusan, srednje zbijen.

Bobica: srednje veličine, okruglasta, tamnoplave boje sa debelom pokožicom, posuta obilnim pepeljkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: prema vremenu sazrevanja pozna je sorta – III epohe.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficient rodnosti: 1.2 - 1.8.

Prinos grožđa: pripada grupi prinosnih sorti. Prinosi grožđa variraju od 12.000 do 20.000 kg/ha.

Rezidba: odgovara joj mešovita rezidba. Lukovi se režu na 8-10 okaca.

Uzgojni oblici: svi koji omogućavaju primenu mešovite rezidbe.

Tipovi zemljišta: najbolji rezultat daje na: lakim, rastresitim, dovoljno propustljivim zemljištima, umereno plodnim i toplim. Ne podnosi vlažna zemljišta.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: prema pepelnici i plamenjači je srednje otporna. Relativno je otporna prema sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama: odlikuje se dobrom otpornošću na zimske mrazeve. Okca izmrzavaju na -20 do -22°C.

Afinitet prema loznim podlogama: od loznih podloga preporučuju se: Berlandieri X Riparia kober 5 BB, Teleki 8 B, SO4 i dr.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara:
Smeđe crvene boje
bez malja

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g)
Masa grozda – 150 – 300
Broj bobica u grozdu – 85 – 130
Masa bobica – 110 – 260
Masa šepurine – 4.50 – 7.50

Sastav bobice (g)
Masa pokožice – 11.25 – 30.00
Masa semenki – 3.50 – 7.60
Masa mesa – 120.22 – 195.00

Struktura grozda (%)
Šepurina – 3.20 – 5.60
Pokožica – 7.10 – 13.40
Semenke – 1.95 – 3.60
Meso – 75.40 – 86.80
Skelet – 9.51 – 16.28
Tvrdi ostatak (šepurina, pokožice i semenke) – 10.50 – 21.30
Strukturni pokazatelj (odnos mesa prema tvrdom ostatku) – 3.60 – 5.80

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna prijatnog mirisa i ukusa. Sadrži 18 - 24 % šećera i 6 - 9 g/l ukupnih kiselina.

Karakteristike vina: vino je harmonično, osvežavajuće i prijatnog mirisa rubin crvene boje. Odležavanjem vino dobija na kvalitetu.

Varijacije i klonovi

Postoje selekcionisani klonovi u Austriji (M6/44) i Mađarskoj, nemačkoj (Wei 379). U Sremskim Karlovcima se ispituje klonsko tipska selekcija pod imenom Teltfürtü kenfrankos.

Privredni značaj sorte

Frankovka je privredno veoma značajna sorta. Dobre je rodnosti i povoljnih jeseni postiže izvanredan kvalitet vina.

Prokupac

Važniji sinonimi: Prokupka, Crnka, Niševka, Kameničarka, Rskavac, Nikodimka, (Srbija), Zarčin (Bugarska), Skopsko crno (Makedonija), Majski čorni (Ruska Federacija)

Poreklo: Autohtona je sorta Srbije.

Rasprostranjenost: Najviše se gaji u centralnoj Srbiji, na Kosovu i Metohiji i mestimično u Vojvodini. Masovno se gaji u Makedoniji, u manjem obimu u Bugarskoj i sporadično u Ruskoj federaciji.

Ekološko geografska pripadnost: Proles pontica (convarietas pontica)

Botanički opis

Bujnost: razvija veoma bujan čokot sa uspravnim lastarima.

Vrh mladog lastara: crvenkasto zelene boje, jako maljav.

Zreo lastar: je srednje debljine ili debeo, sa kratkim ili srednje dugačkim internodijama ljubičaste boje. Boja kore lastara je crvenkasta.

Odrasli list: srednje veličine ili veliki, ceo ili trodelan. Peteljkin sinus je oblika slova „V". Lice lista je glatko, golo a naličje maljavo. List je tamno zelene boje a u jesen dobija crvenkastu boju. Nervi na licu lista su crvenkasti. Zupci su krupni. Peteljka lista je srednje dužine, crvenkasta.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: srednje veličine, ređe veliki, cilindrično kupastog oblika, srednje zbijen. Peteljka grozda je kratka i zeljasta.

Bobica: srednje veličine, okrugla ili blago pljosnata sa debelom pokožicom, tamnoplave boje, sa mnogim tačkicamai posuta obilnim pepeljkom i izraženim pupkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožđe sazreva između III i IV epohe. Veoma pozna sorta sa dugom vegetacijom.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficient rodnosti: 1.3 - 1.6.

Prinos grožđa: veoma prinosna sorta. Prinosi grožđa variraju 15.000 do 20.000 kg/ha.

Rezidba: odgovara mu kratka rezidba. Kondiri se orezuju na 2 – 3 okaca.

Uzgojni oblici: svi na kojima se može primeniti kratka rezidba. U starim vinogradima gaji se uz kolac ili bez njega, jer to omogućuju čvrsti i uspravni lastari.

Tipovi zemljišta: najbolje rezultate daje na suvim, propusnim, rastresitim, kamenito šljunkovitim, umereno plodnim i toplim zemljištima.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je otporna prema pepelnici, a veoma osetljiva na plamenjaču. Prema sivoj plesni ima izraženu otpornost.

Otpornost prema niskim temperaturama: srednje je otporna na zimske mrazeve. Okca izmrzavaju na - 16 do 0°C.

Afinitet prema loznim podlogama: od loznih podloga preporučuju se: Berlandieri X Riparia kober 5 BB, Teleki 8 B, Š X B 41B, SO4, Rupestris du Lot i dr.

Lice lista

Naličje lista

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g)
Masa grozda – 130 – 300
Broj bobica u grozdu – 80 – 120
Masa bobica – 90 – 193
Masa šepurine – 4.10 – 6.69

Sastav bobice (g)
Masa pokožice – 6.53 – 10.40
Masa semenki – 4.87 – 6.40
Masa mesa – 85.20 – 181.94

Struktura grozda (%)
Šepurina – 2.45 – 4.72
Pokožica – 3.38 – 8.17
Semenke –2.52 – 4.59
Meso – 70.30 – 90.75
Skelet – 6.73 – 10.37
Tvrdi ostatak (šepurina, pokožice i semenke) – 9.25 – 19.30
Strukturni pokazatelj (odnos mesa prema tvrdom ostatku) – 4.12 – 9.81

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna, a pri jačem ceđenju rozikaste boje. Prijatnog je mirisa i ukusa. Sadrži 18 – 22 % šećera i 6 – 8 g/l ukupnih kiselina.

Karakteristike vina: vino je harmonično, pitko, svetlocrveno, neutralnog mirisa. Od grožđa ove vrste redovno se proizvodi kvalitetno crno ili ružičasto vino.

Vrh mladog lastara: *Crvenkasto zelene boje, jako maljav*

Varijacije i klonovi

Avramov (1991) navodi da je izdvojeno nekoliko veoma interesantnih klonova.

Privredni značaj sorte

Grožđe se koristi za spravljanje ružičastih i crvenih vina različitih kvalitetnih kategorija, stonih i kvalitetnih, zatim za kupažiranje, za proizvodnju lozovače i vinjaka. Poznata su ružičasta vina: Rubinova Ružica, Župska Ružica, Navipova Ružica, Jagodinska Ružica, Vlasotinačka Ružica i dr. Privredno je veoma značajna sorta za centralnu Srbiju, Kosovo i Metohiju i Makedoniju.

Portugizec

Važniji sinonimi: Modra kraljevina, Blauer Portugieser (Nemačka), Oporto (Mađarska), Portugalske modre (Slovačka).

Poreklo: Nepoznatog je porekla. Introdukovana je iz Austrije.

Rasprostranjenost: Mestimično se gaji u nekim područjima Slovenije i Hrvatske. Mestimično se gaji u Vojvodini i u mešavini sa ostalim sortama u centralnom području Srbije.

Ekološko geografska pripadnost: Convarietes orientalis, subconvarietas caspica

Botanički opis

Bujnost: čokot je srednje bujan ili bujan.

Vrh mladog lastara: svetlozelene boje sjajan, gotovo bez malja.

Zreo lastar: srednje debljine sa internodijama srednje dužine, crvenkasto smeđe boje.

Odrasli list: srednje veličine do veliki, okruglast, trodelan ili petodelan. Boja lista svetlozelena. Lice lista je sjajno i glatko.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: srednje veličine ili veliki, najčešće kupast ili valjkasto-kupast, zbijen, pri osnovi nekada sa krilcem.

Bobica: okrugla, sitna ili srednje krupnoće, sa pokožicom tamno plave boje, posuta obilnim pepeljkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: prema vremenu sazrevanja rana je sorta. Grožđe sazreva krajem I ili početkom II epohe.

Oplodnja: normalna i redovna.

Prinos grožđa: srednje prinosna sorta. Prinos grožđa varira od 12.000 do 15.000 kg/ha.

Rezidba: zahteva mešovitu rezidbu. Lukovi se režu na 8-10 okaca, a kondiri za zamenu na 2 okca.

Uzgojni oblici: odgovaraju joj visoki uzgoji.

Otpornost prema kriptogamskimbolestima: srednje je osetljiva prema plamenjači, pepelnici i sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama: dosta je osetljiva na niske zimske temperature. Okca izmrzavaju na -20° do -22°C.

Afinitet prema loznim podlogama: od loznih podloga preporučuju se: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, SO 4 i dr.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara: *svetlozelene boje, sjajan, gotovo bez malja*

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: Šira sadrži 16-20% šećera 6-9g/l ukupnih kiselina.

Karakteristike vina: Vino je svetlo crvene boje, pa se boja poboljšava sa vinom sorti tipa bojadisera. Vino je stono ili kvalitetno, veoma pitko, harmonično sa ukusom koji podseća na suvo grožđe.

Probus

Važniji sinonimi: Nema.

Poreklo: Dobijena je ukrštanjem sorti Skadarke i Kaberne sovinjona u Zavodu za vinogradarstvo i vinarstvo u Sremskim Karlovcima. Priznata je 1982. godine.

Rasprostranjenost: Gaji se samo u okviru proizvodnih ogleda na nekoliko mesta u Fruškoj Gori u Vojvodini.

Botanički opis:

Bujnost: ima bujan čokot.

Odrasli list: veliki, trodelan ili petodelan.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: je srednje veličine ili veliki, cilindričnog oblika, dosta zbijen

Bobica: okrugla, srednje veličine sa pokožicom tamno plave boje.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožđe sazreva u III epohi, pozna je sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1.3-1.5.

Masa grozda: varira od 90-200g.

Prinos grožđa: veoma prinosna sorta. Prinos grožđa varira od 13.000 -20.000kg/ha.

Rezidba: zahteva mešovitu rezidbu. Lukovi se režu na 10-12 okaca, a kondiri za zamenu na 2 okca.

Uzgojni oblici: odgovaraju joj svi koji omogućavaju primenu mešovite rezidbe.

Tipovi zemljišta: najbolje rezultate daje na propusnim, umereno plodnim zemljištima.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: prema plamenjači i pepelnici osetljiva a srednje osetljiva prema sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama: srednje je otporna prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -20°C.

Afinitet prema loznim podlogama: preporučuju se lozne podloge: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8 B, SO-4.

Lice lista

Naličje lista

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira sadrži 18-20% šećera i 6,5-8 g/l ukupnih kiselina. Randman soka iznosi 65%.

Karakteristike vina: vino je harmonično, pitko i podseća na buke sorte skadarke. Sadrži 10-12% alkohola i 6-7 g/l ukupnih kiselina. bojenih materija u vinu je veoma visok. Po svojim organoleptičkim svojstvima svrstava se u grupu za kvalitetna vina.

Privredni značaj sorte

Perspektivna je sorta i može da se širi u vinogorjima gde se gaje sorte za crna vina i gde ne postoji opasnost od niskih temperatura.

Tamjanika crna

Važniji sinonimi: Muskat ruža crni, Muskat ruža omiški, Rosenmuskateller blauer, Muskat des roses noir, Moscato (rosa) della rose nero, Muscadel of roses black.

Poreklo: Veoma stara sorta.

Rasprostranjenost: Gaji se u pojedinim vinogorjima Srbije - u krajinskom podrejonu i negotinskom vinogorju.

Ekološko - geografska pripadnost: Proles orientalis (subconvarietas caspica).

Botanički opis

Bujnost: čokot je srednje bujnosti.

Vrh mladog lastara: osrednje povijen, slabo maljav, kestenast sa sivozelenim listićima na pomolu.

Zreo lastar: srednje debljine rebrast, zelen ili s jedne strane mestimično smeđ, gotovo bez malja ili su jedva primetne – paučinaste.

Odrasli list: srednje veličine, najčešće petodelan, sa preklopljenim delovima liske, tako da su mu bočni urezi izraženi u vidu manjih ili većih otvora nepravilnog oblika. Liska je talasasta, sa naniže povijenim vrhovima svojih delova, odozgo glatka, a odozdo samo na nervima slabo čekinjasto maljava, najčešće tamnozelena. Drškin urez je u vidu lire, otvoren ili zatvoren (zbog izdignutih donjih delova liske. Zupci su veliki, šiljasti. Nervi sa obe strane su zeleni i slabo čekinjasto maljavi. Peteljka je srednje veličine, odozdo ljubičasta, a odozgo bledozelena, pri osnovi deblja i jako povijena.

Cvet: dvopolan, funkcionalno ženski.

Bobica: srednje veličine okrugla ovalna, tamnoplava sa obilnim pepeljkom i primetnog pupka, sočna, aromatična, nakon potpunog zrenja vrlo brzo prelazi u suvarak.

Grozd: mali ili srednje veličine, dosta dug, u gornjem delu najčešće širok-razgranat, a u donjem delu uzan-valjkast, rastresit i često rehuljav. Peteljka grozda je dosta duga i zeljasta. Masa grozda 120 -195 g.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: sazreva u III epohi, srednje pozna sorta.

Oplodnja: neredovna.

Koeficijent rodnosti: 1,5-1,6.

Prinos grožđa: daje male prinose 2.000 – 5.000 kg/ha.

Rezidba: zahteva mešovita rezidbu. Lukovi se orezuju na 8-10 okaca.

Uzgojni oblici: svi koji omogućavaju mešovitu rezidbu.

Tipovi zemljišta: najbolje rezultate daje na propusnim, rastresitim, umereno plodnim, krečnim i umereno toplim zemljištima.

Otpornost prema kriptogamaskim bolestima: srednje je osetljiva prema plamenjači i pepelnici, dok je prema sivoj plesni jako osetljiva.

Otpornost prema niskim temperaturama: spada u grupu srednje otpornih sorti prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na - 22°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, SO 4, Teleki5C i dr.

Lice lista

Naličje lista

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g):
Masa grozda: 120,00-190,00.
Broj bobica u grozdu: 50-90.
Masa bobice: 100,00-160,00.
Masa šepurine: 4,00-8,00.

Sastav bobice (g):
Masa pokožice: 8,00-15,00.
Masa semenki: 2,00-6,00.
Masa mesa: 90,00-120,00.
Pokazatelj sastava (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 5,00-7,00.

Struktura grozda (%):
Šepurina: 2,00-5,00.
Pokožica: 7,00-10,00.
Semenke: 1,20-4,00.
Meso: 70,00-85,00.
Skelet (šepurina i pokožica): 10,00-12,00.
Tvrdi ostatak
(šepurina, pokožica i semenke): 13,00-15,00.
Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 4,00-6,00.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina:

Karakteristike šire: ima dobar kvalitet šire, veoma prijatnog mirisa i ukusa. Sadrži 20-24% šećera, a u fazi suvarka i 42 % i 6-7 g/l ukupnih kiselina.

Vrh mladog lastara:
osrednje povijen, slabo maljav, kestenast sa sivozelenim listićima na pomolu.

Karakteristike vina: vino je bogato ekstraktom, vrlo prijatne arome sa specifičnim sortnim mirisom i ukusom, ružičaste boje. Vino sadrži 12-15% alkohola i 5-6,5 g/l ukupnih kiselina.

Privredni značaj sorte

Sorta lokalnog značaja. Zbog malog prinosa, kao i zbog toga što ima dvopolan, funkcionalno ženski tip cveta, razlog je što se ne širi ili se ne gaji u čistom sortnom sastavu već u smeši sa sortama oprašivačima, kao što su na primer prokupac, začinak, skadarka.

Jagodinka

Važniji sinonimi: Nema.

Poreklo: Stvorena je u Centru za vinogradarstvo i vinarstvo „Radmilovac", Poljoprivrednog fakulteta u Zemunu iz ukrštanja Burgundca crnog i Prokupca. Priznata je 1979. godine.

Rasprostranjenost: Ispituje se u Srbiji u rejonima gde se gaje sorte za crna vina.

Botanički opis

Bujnost: čokot je srednje bujan.

Odrasli list: srednje veličine, okruglast, petodelan.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: mali ili srednje veličine, valjkasto kupastog oblika, srednje zbijen.

Bobica: okrugla, srednje veličine sa pokožicom tamno plave boje i posuta obilnim pepeljkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožđe sazreva u III epohi. Pozna sorta.

Oplodnja: Normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,4 - 1,5.

Masa grozda: Varira od 120 - 150 grama.

Prinos grožđa: srednje je rodnosti. Prinos grožđa varira od 12.000 - 18.000 kg/ha.

Rezidba: zahteva mešovitu rezidbu. Lukovi se režu na 8-10 okaca, a kondiri za zamenu na 2 okca.

Uzgojni oblici: pogodni su svi koji omogućavaju primenu mešovite rezidbe.

Tipovi zemljišta: najpogodnija su rastresita, duboka i srednje plodna zemljišta. Takođe su pogodna i peskovita zemljišta. Najbolje rezultate je ispoljila na gajnjačama sa srednjom sadržinom

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je otporna prema plamenjači, pepelnici i sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama: dobre je otpornosti prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -20° do -24°C.

Afinitet prema loznim podlogama: Ima dobar afinitet sa podlogama Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8 B i SO-4.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: Šira sadrži 18-22% šećera i 7-8 g/l ukupnih kiselina. Randman soka 65%.

Lice lista

Naličje lista

Karakteristike vina: Vino ima lepu rubin boju, i specifičan buke koji u potpunosti podseća na buke sorte burgundac crni. Vino sadrži 10-13% alkohola i 6-7,5 g/l ukupnih kiselina. Sadrži više bojenih materija nego vino sorte burgundac crni.

Privredni značaj sorte

Sorta je još u fazi ispitivanja koja se počela širiti u agroekološkim uslovima Srbije. Dobre kvalitete ispoljava i pri proveri u drugim vinogradarskim zemljama.

Skadarka

Važniji sinonimi: Skadarka, Kadarka, Mekiš (Srbija), Gmza (Bugarska), Kadarka (Mađarska)

Poreklo sorte: Pretpostavlja se da potiče iz okoline Skadarskog jezera.

Rasprostranjenost: Gaji se u Mađarskoj, Bugarskoj, Rumuniji, Moldaviji, Slovačkoj, a kod nas u Subotičkoj i Deliblatskoj peščari, kao i u Negotinskoj Krajini.

Ekološko - geografska pripadnost: Proles pontica (Convarietas pontica).

Botanički opis

Bujnost: srednje bujna sorta.

Vrh mladog lastara: vunastomaljav, bronzano zelen.

Zreo lastar: srednje debljine ili debeo, pljosnat, sa internodijama srednje dužine, izraženim nodusima tamnije boje.

Odrasli list: veliki, ceo ili trodelan, nešto izdužen, sa plitkim donjim bočnim urezima. Drškin sinus je u obliku nepravilnog latinskog slova „U", preklopljen ili u obliku lire. Obod lista je retko i duboko nazubljen. Lice lista je tamno zelene boje, neravno, a u jesen dobija crvenkastu boju. Zupci krupni, nejednaki, ponekad oštri. Nervi sa obe strane zeleni. Naličje zeleno sivkaste boje. Peteljka kratka ili srednje dužine, slabo vunasta, crvenkasta.

Cvet: Morfološki i funkcionalno hermafroditan, ali u populaciji se nalaze muški, ženski, zvezdasti i prelazni tipovi cveta (Kozma 1963).

Grozd: je srednje veličine ili veliki, zbijen konusnog oblika često sa krilcem. Peteljka kratka, zeljasta, smeđe crvenkaste boje.

Bobica: je srednje veličine, ili velika, okrugla sa pokožicom tamno plave boje. Pokožica tanka, bez tačkica sa obilnim pepeljkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: pozna je sorta, grožde sazreva krajem III epohe.

Oplodnja: U populaciji gde su zastupljeni hermafroditni cvetovi, oplodnja normalna i redovna. Kod odlika sa prelaznim tipovima cvetova, u lošim uslovima za vreme cvetanja oplodnja je često nenormalna, pa zbog toga nastupa masovno osipanje cvetova i formiranje rehuljavih grozdova.

Koeficijent rodnosti: 1,3 - 1,6.

Prinos grožđa: prinosna i veoma prinosna sorta. Prinos grožđa se kreće od 7.000 – 20.000 kg/ha, što zavisi od načina gajenja, uzgojnog oblika, stepena oplođavanja i dr.

Rezidba: primenjuje se kratka rezidba jer su joj i najdonja okca rodna. Kondiri se režu na 3-5 okaca.

Uzgojni oblici: odgovaraju joj svi na kojima se može primeniti kratka rezidba.

Tipovi zemljišta: najbolje rezultate daje na rastresitim, ocednim, peskovitim i toplijim zemljištima.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje osetljiva prema plamenjači i pepelnici. Veoma osetljiva prema sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama: osetljiva je prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -16°C.

Afinitet prema loznim podlogama: dobar afinitet ima sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, Teleki 5C i dr. Na živom pesku može se gajiti i nekalemljena.

Lice lista

Naličje lista

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g)
Masa grozda- 140,00-250.00.
Broj bobica u grozdu- 60-110.
Masa bobica- 70,18-95,70.
Masa šepurine- 5,00-9,00.

Sastav bobice (g)
Masa pokožice-8,00-20,00.
Masa semenki- 3,00-8.00.
Masa mesa- 90,00-140,00.
Pokazatelj sastava bobice (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 6,00-9,00.

Struktura grozda (%)
Šepurina-3,10-4,80.
Pokožica- 5,60-10,50.
Semenke- 2,0-5,50.
Meso- 70,50-90,00.
Skelet- 5,50-10,50.
Tvrdi ostatak (šepurina, pokožica i semenke): 13,90-18,10.
Strukturni pokazatelj grozda (odnos mesa prema tvrdom ostatku): 4,25-7,10.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: Šira je bezbojna, prijatnog mirisa i ukusa. Randman soka 65-70%. Sadrži 18-22% šećera i 5-6 g/l ukupnih kiselina.

Karakteristike vina: vino je srednje obojeno, pitko, harmonično, sadrži 11-14% alkohola i 4,5-5 g/l ukupnih kiselina.

Vrh mladog lastara: *vunastomaljav, bronzano zelen*

Pojedinih godina postiže se kvalitet koji podseća na vina tipa burgundca crnog. Da bi se vinu popravila boja mora se mešati sa drugim sortama tipa bojadisera.

Varijacije i klonovi

Populacija ove sorte je bogata varijacijama, odlikama i klonovima. U Mađarskoj je poznata selekcija tzv. aromatična kadarka.

Privredni značaj sorte

Sorta je dosta stara i dosta degradirana. Preporučena i rejonirana samo za uslove peščara. Nema perspektivu da se gaji, pa je neophodno da se zameni klonovima.

Game bojadiser

Važniji sinonimi: Gamay tenturier, Gamay Freaux (Francuska), Game freo (Ruska Federacija, Moldavija), Barvarica (Slovenija) i dr.

Poreklo: Pretpostavlja se da je mutacija sorte gamea crnog. Potiče iz Francuske

Rasprostranjenost: Gaji se manje više u svim vinogradarskim zemljama gde se gaje crne sorte. Kod nas je ima u centralnoj Srbiji i na Kosovu i Metohiji.

Ekološko - geografska pripadnost: Proles occidentalis (Convarietas occidentalis).

Botanički opis

Bujnost: srednje bujna sorta.

Vrh mladog lastara: crvenkast, slabo vunast, a vršni otvoreni listići tamnocrvene boje.

Zreo lastar: srednje debljine ili tanak sa kratkim internodijama, crvenkast, sa retkim tačkama.

Odrasli list: srednje veličine, trodelan sa slabo izraženim sinusima. Lice lista golo, sjajno izrazito ljubičasto crvene boje. Naličje je slabo maljavo, crvenkaste boje. Nervi crvenkaste boje. Zupci tupi, slabije izraženi. Peteljka lista je srednje veličine, crvenkasta.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: najčešće mali ili srednje veličine, valjkast nekada i kupast, zbijen do srednje zbijen.

Bobica: okrugla, mala ili srednje veličine, jajastog oblika. Pokožica tanka, plave boje do tamno plave boje posuta pepeljkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: srednje pozna sorta. Grožde sazreva između II i III epohe.

Oplodnja: Normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,4 - 2,0.

Prinos grožđa: Prinosna sorta. Prinosi se kreću od 10.000 -15.000 kg/ha.

Rezidba: zahteva mešovitu rezidbu. Lukovi se režu na 8 okaca, a kondiri za zamenu na 2 okca.

Uzgojni oblici: pogodni su svi koji omogućavaju primenu mešovite rezidbe.

Tipovi zemljišta: najbolje uspeva na rastresitim, propusnim, deluvijalnim, ocednim i toplijim zemljištima. Vlažna zemljišta ne podnosi. Takođe slabo podnosi i sušu.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: prema pepelnici i sivoj plesni je srednje otporna, dok je prema plamenjači neotporna.

Otpornost prema niskim temperaturama: relativno je dobro otporna prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -22° do -24°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, Teleki 5C, SO-4 i dr.

Lice lista

Naličje lista

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g)
Masa grozda- 90,00-120,00.
Broj bobica- 60-95.
Masa bobica-60,00-105,00.
Masa šepurine- 2,50-5,10.

Sastav bobice (g)
Masa pokožice- 5,90-8,20.
Masa semenki- 2,50-7,30.
Masa mesa: 45,00-90,50.
Pokazatelj sastava bobice (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki) - 3,00-6,00.

Struktura grozda (%)
Šepurina- 3,00-5,00.
Pokožica- 10,0-15,50.
Semenke- 3,00-6,00.
Meso- 55,00-85,00.
Skelet- 12,50-20,85.
Tvrdi ostatak (šepurina, pokožica i semenke)- 18,00-20,60.
Strukturni pokazatelj grozda (odnos mesa prema tvrdom ostatku)- 3,40-6,20.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je veoma obojena, prijatnog mirisa i ukusa. Sadrži 18-21% šećera i 8-9 g/l ukupnih kiselina.

Karakteristike vina: vino je veoma obojeno, crno crvene boje, bogato ekstraktom. Čisto sortno vino se ređe spravlja, već se grožđe često prerađuje sa grožđem sorti kojima se popravlja boja. Vino sadrži 10-12% alkohola i 7-8 g/l ukupnih kiselina. Vino se koristi u medicinske svrhe, kao i za proizvodnju bezalkoholnog obojenog soka od grožđa.

Vrh mladog lastara:
crvenkast, slabo vunast, a vršni otvoreni listići tamnocrvene boje

Varijacije i klonovi

Ispoljavaju se varijacije i klonovi ali nisu dosada izdvojeni.

Privredni značaj sorte

Tipična sorta bojadiser rejonirana i preporučena za sva vinogorja gde se gaje crne sorte. Najčešće se gaji kao prateća sorta, sa 10-15% u odnosu na sortu čija se boja popravlja. Privredno je značajna sorta, jer ima višestruku namenu.

Alikant buše

Važniji sinonimi: Alikante Henri Bouschet, Alicante Bouschet (Francuska), Tinto velasco (Španija), Tinto nero (Italija), Bojadiserka (Hrvatska), Barvarica (Slovenija), Alikant buše bojadiser (Srbija) i dr.

Poreklo: Poreklom je iz Francuske. Nastala je ukrštanjem sorti Grenache noir x Petit Bouschet (grenaš i pti buše).

Rasprostranjenost: Gaji se u Francuskoj, Španiji, Italiji, Alžiru, Ruskoj Federaciji, Ukrajini, Moldaviji, Rumuniji, Bugarskoj. Kod nas se gaji u užem području Srbije i na Kosovu i Metohiji.

Ekološko geografska pripadnost: Proles occidentalis (Convarietas occidentalis)

Botanički opis

Bujnost: čokot je srednje bujan.

Vrh mladog lastara: zeleno bronzan sa jedne strane bledo ružičast.

Zreo lastar: srednje debljine sa internodijama srednje dužine. Boja lastara žuto smeđa.

Odrasli list: srednje veličine, trodelan ili petodelan. Lice lista zelene boje, golo, mehurasto, a naličje zelenkaste boje četinjasto maljavo. Bočni sinusi slabo izraženi. Drškin sinus oblika latiničnog slova „V". Nervi zelene boje, na naličju bledo zelene boje, četinasto maljavi. Zupci srednje ili malo izraženi, oštri. Peteljka lista duga. U jesen lišće dobija ljubičasto crvenu boju.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: srednje veličine, srednje zbijen, konusan, jednostavan ili sa razvijenim bočnim ograncima pri osnovi grozda. Četkica bobice obojena. Peteljka grozda srednje dužine, zelenkaste boje.

Bobica: okrugla ili malo izdužena, srednje veličine. Pokožica debela, tamno plave boje, i posuta obilnim pepeljkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožđe sazreva u III epohi. Spada u grupu poznih sorti.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,3 - 1,6.

Prinos grožđa: veoma je prinosna sorta. Prinos grožđa varira od 15.000 – 20.000 kg/ha.

Rezidba: zahteva mešovitu rezidbu. Lukovi se režu na 8-10 okaca, a kondiri za zamenu na 2 okca.

Uzgojni oblici: pogodni su svi koji omogućavaju primenu mešovite rezidbe.

Tipovi zemljišta: najpovoljnija su rastresita, propusna, karbonatna, deluvijalna, peskovita i toplija zemljišta.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: prema plamenjači, pepelnici i sivoj plesni povećana je otpornost.

Otpornost prema niskim temperaturama: srednje je otporna prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -20° do -22°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, SO 4, Š x B 41B, Richter 99, Paulsen 1103 i dr.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara:
srednje debljine sa internodijama srednje dužine. Boja lastara žuto smeđa.

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g)
Masa grozda- 130,00-250,00.
Broj bobica- 60-130.
Masa bobica-90-170.
Masa šepurine- 3,50-8,00.

Sastav bobice (g)
Masa pokožice- 12.00-20,00.
Masa semenki- 3,00-6,00.
Masa mesa- 85,00-200,00.
Pokazatelj sastava bobice- (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 3,50-6,50.

Struktura grozda (%)
Šepurina- 3,00-5,00.
Pokožica- 7,50-5,00.
Semenke- 2,00-4,00.
Meso- 70,00-90,00.
Skelet- 10,00-21,50.
Tvrdi ostatak (šepurina, pokožica i semenke): 12,00-22,00.
Strukturni pokazatelj grozda (odnos mesa prema tvrdom ostatku): 2,50-6,00.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira veoma obojena, prijatnog mirisa i ukusa sa visokim randmanom soka 70%. Šira sadrži 18-20% šećera i 7-10 g/l ukupnih kiselina .

Karakteristike vina: vino je veoma obojeno, crveno crne boje, kiselkasto, sa mnogo ekstrakta, trpko, bez posebnog ukusa. Koristi se za popravku boje sortama kojima nedostaje boja. Vino sadrži 10-13% alkohola i 7-9 g/l ukupnih kiselina. Šira se koristi i za spravljanje bezalkoholnih obojenih sokova od grožđa, kao i za bojenje voćnih sokova.

Varijacije i klonovi

Zapažene su varijacije i klonovi ove sorte. U Francuskoj je izdvojeno nekoliko klonova.

Privredni značaj sorte

Tipična sorta bojadiser služi za popravku boje vinima kojima nedostaje boja. Značajna je sorta za sva vinogorja u kojima se gaje sorte za obojena vina.

Burgundac beli

Važniji sinonimi: Pinot blanc, Pinot blanc vrai, Blanc de Champagne (Francuska), Weisser Burgunder (Nemačka), Weissburgunder (Austrija), Feher burgundi (Mađarska), Pinot bianco (Italija) i dr.

Poreklo: Potiče iz Francuske.

Rasprostranjenost: Gaji se u Francuskoj, Nemačkoj, Austriji, Mađarskoj, Rumuniji, Ruskoj federaciji, Sloveniji, Hrvatskoj i dr. Kod nas se gaji u Vojvodini, Kosovu i Metohiji i u nekim vinogorjima uže Srbije.

Ekološko geografska pripadnost: Proles occidentalis (Convarietas occidentalis).

Botanički opis

Bujnost: čokot srednje bujan.

Vrh mladog lastara: zelenbronzani ili zelenocrvenoljubičast, slabo vunast.

Zreo lastar: srednje je debljine sa kratkim ili srednje dugim internodijama. Boja zrelog lastara je crvenomrkožuta sa prugama boje lešnika - ljubičasto osenčena. Kolenca su tamno smeđe boje, slabo izražena.

Odrasli list: srednje je veličine, okruglast, trodelan ili petodelan sa peteljkinim sinusom u obliku latinskog slova „U". Liska je neravna, mrežasta. Lice golo, tamno zelene boje a naličje sivo zelenkaste boje, sa retkim dlačicama na nervima, koji su zeleni sa obe strane. Zupci sitni, nejednaki i nejednako oštri. Peteljka lista je debela, kratka, crvenkasta.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: mali ili srednje veličine, zbijen, cilindričan, najčešće bez krilca.

Bobica: mala ili srednje veličine, okruglasta, a pri većoj zbijenosti grozda nešto izdužena. Pokožica tanka, žuto zelene boje, prozračna, posuta tačkicama i sa srednje izraženim pupkom. Pepeljak izražen.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožđe sazreva u II epohi, srednje pozna sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,2 -1,5.

Prinos grožđa: daje osrednje prinose 8000 - 12000 kg/ha.

Rezidba: zahteva mešovitu rezidbu. Lukovi se orezuju na 8-10 okaca.

Uzgojni oblici: svi koji omogućavaju primenu mešovite rezidbe.

Tipovi zemljišta: odgovaraju joj propusna, umereno plodna, rastresita, krečna i toplija zemljišta.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: prema plamenjači i sivoj plesni osetljiva a srednje osetljiva prema pepelnici.

Otpornost prema niskim temperaturama: veoma je otporna prema niskim zimski temperaturama. Okca izmrzavaju na -20° do -25°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa podlogama : Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, SO 4, Teleki 5C i dr.

Lice lista

Naličje lista

Važnije uvološke karakteristike:

Sastav grozda (g):
Masa grozda: 70-150.
Broj bobica: 40-60.
Masa bobice: 1,25-1,52.
Masa šepurine: 4,20-7,80.

Sastav bobice (g):
Masa pokožice: 7,65-12,60.
Masa semenki: 2,52-3,65.
Masa mesa: 90-135.
Pokazatelj sastava (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 8,10-11,50.

Struktura grozda (%):
Šepurina: 3,30-5,20.

Pokožica: 5,70-8,00.
Semenke: 1,55-2,40.
Meso: 74,20-90,25.
Skelet: 8,75-11,70.
Tvrdi ostatak
(šepurina, pokožica i semenke): 11,00-14,70.
Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 5,75-7,80.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna, prijatnog mirisa i ukusa, sadrži 20-22%) šećera i 6-7 g/l ukupnih kiselina. Randman soka 60%.

Karakteristike vina: vino je pitko, harmonično osvežavajuće, finog sortnog ukusa, zelenkasto žute boje.

Vrh mladog lastara:
zelenbronzani ili zelenocrvenoljubičast, slabo vunast.

Vino sadrži 12-13% alkohola i 6-6,5 g/l ukupnih kiselina. Pogodno je i za spravljanje penušavih pića.

Varijacije i klonovi

U Francuskoj i Nemačkoj selekcionisano je više klonova. Populacija sadrži više varijacija i klonova. Kod nas je selekcionisan jedan klon u vršačkom vinogorju sa veoma dobrim privredno tehnološkim karakteristikama.

Privredni značaj sorte

Preporučena i rejonirana sorta za vrhunska vina sa geografskim poreklom. Širi se u manje više u svim vinogorjima Srbije.

Burgundac sivi

Važniji sinonimi: Pinot gris (Francuska), Rulander (Nemačka i Austrija), Pinot grigio (Italija), Szurkebarat (Mađarska) i dr.

Poreklo: Potiče iz Francuske.

Rasprostranjenost: Gaji se u Francuskoj, Italiji, Nemačkoj, Austriji, Mađarskoj, Švajcarskoj i dr. Kod nas se gaji u Vojvodim i sasvim sporadično u ostalim vinogorjima Srbije.

Ekološko geografska pripadnost: Proles occidentalis (Convanetas occidentalis).

Botanički opis:

Bujnost: čokot je srednje bujnosti.

Vrh mladog lastara: sivo beličast, maljav, obod ljubičast, nervi zeleni.

Zreo lastar: srednje debljine ili tanak, ljubičasto sivi ili bledo mrki. Internodije srednje dužine ili kratke. Kolenca su slabo izražena, ali su tamnije obojena. Boja kore smeđa sa tamnim tačkicama i mrljama.

Odrasli list: srednje veličine, petodelan i različito urezan. Na čokotu se mogu naći i celi listovi. Peteljkin sinus oblika latinskog slova „U" ili u obliku lire, ponekad preklopljen. Obod lista lista je plitko testerasto nazubljen. Lice tamno zelene boje, naličje nešto svetlije boje, skoro potpuno bez malja. Peteljka lista je kratka, debela, crvenkasta.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Bobica: mala, okrugla ili izduženo okrugla u zbijenom grozdu. Pokožica tanka, ljubičasto sive boje sa izraženim pepeljkom.

Grozd: mali ili srednje veličine dosta zbijen, kupast ili valjkast. Peteljka grozda je kratka, debela, crvenkasta (sl.).

Agrobiološke karakteristike:

Epoha sazrevanja: sazreva u II epohi, srednje pozna sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,1-1,3.

Prinos grožđa: daje male prinose 8.000 – 10.000 kg/ha, što zavisi od klona i primenjenih agrotehničkih mera.

Rezidba: zahteva dugu odnosno mešovita rezidbu. Lukovi se orezuju na 8-10 okaca.

Uzgojni oblici: odgovaraju joj visoki uzgoji.

Tipovi zemljišta: najbolje rezultate daje na propusnim, rastresitim, umereno plodnim, krečnim i umereno toplim zemljištima.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je otporna prema plamenjači. Prema pepelnici i sivoj plesni kišnih jeseni je osetljiva.

Otpornost prema niskim temperaturama: spada u grupu veoma otpornih sorti prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -24°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, SO 4, Teleki5C i dr.

Lice lista

Naličje lista

Važnije uvološke karakteristike:

Sastav grozda (g):
Masa grozda: 60,00-100,00.
Broj bobica u grozdu: 45-80.
Masa bobice: 50,00-95,00.
Masa šepurine: 2,00-4,30.

Sastav bobice (g):
Masa pokožice: 5,80-10,75.
Masa semenki: 1,80-3,60.
Masa mesa: 35,00-90,00.
Pokazatelj sastava (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 6,00-10,00.

Struktura grozda (%):
Šepurina: 2,00-4,00.
Pokožica: 3,70-11,00.
Semenke: 2,50-4,60.
Meso: 55,00-85,00.
Skelet (šepurina i pokožica): 7,50-14,50.
Tvrdi ostatak
(šepurina, pokožica i semenke): 14,50-16,00.
Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 3,00-6,00.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina:

Karakteristike šire: šira je bezbojna, veoma prijatnog mirisa i ukusa. Sadrži 22-24% šećera i 6-7,5 g/l ukupnih kiselina. Randman soka 60%.

Karakteristike vina: vino je harmonično, blago, sa nižim kiselinama, puno, bogato ekstraktom, prijatne arome sa specifičnim sortnim mirisom i ukusom.

Vrh mladog lastara:
sivo beličast, maljav, obod ljubičast, nervi zeleni.

Vino sadrži 12-15% alkohola i 5-6,5 g/l ukupnih kiselina.

Varijacije i klonovi

Vršena je klonska selekcija i to u zemljama gde ova sorta ima veći značaj i selekcionisano je nekoliko klonova u Francuskoj, Nemačkoj i Mađarskoj.

Privredni značaj sorte

Burgundac sivi je sorta za visokokvalitetna vrhunska bela vina i to sorta za severnija vinogorja. Nove vinograde treba podizati sa klonovima.

Šardone

Važniji sinonimi: Chardonnay blanc, Pinot blanc chardonnay, Arboisier Chablis, Morillon blanc (Francuska) i dr. Ranije nisu pravljene razlike između burgundca belog i šardonea, jer se smatralo da su to sinonimi iste sorte. Međutim, kasnije se došlo do saznanja da se ove sorte jasno razlikuju po nekim morfološkim i biološkim karakteristikama. U drugim zemljama gde se gaji takođe se naziva Chardonnay uz dodatak reči „beli" i to na raznim jezicima.

Poreklo sorte: Potiče iz Francuske.

Rasprostranjenost: Najviše se gaji u Francuskoj, Španiji, a zatim u SAD u Kaliforniji. U nešto manjoj meri gaji se u Italiji, Nemačkoj, Austriji, Mađarskoj, Rumuniji, Bugarskoj, Australiji, Južno Afričkoj Uniji, Ruskoj Federaciji i dr. Kod nas se poslednjih godina intenzivnije podižu vinogradi sa ovom sortom.

Ekološko geografska pripadnost: Proles occidentalis (convarietas occidentalis)

Botanički opis:

Bujnost: čokot je srednje bujnosti.

Vrh mladog lastara: zelenkastoljubičaste je boje, s istaknutim zelenim nervima i slabo maljav, paučinast.

Zreo lastar: je tanak ili srednje debljine, sa kratkim ili srednje dugim internodijama. Boja kore je slamastosmeđa do crvenosmeđa, a kolenca su nešto tamnije obojena.

Odrasli list: je srednje veličine, okruglast trodelan ili petodelan, sa malim do srednje veličine gornjim bočnim urezima i veoma malim donjim bočnim urezima. Po listu se najlakše razlikuje šardone od burgundca belog. Kod šardonea osnovu drškinog ureza ograničavaju nervi što nije slučaj kod sorte burgundac beli. Peteljka lista kod šardonea je zelene boje a kod burgundca belog crvenkasta. Kod šardonea naličje lista je manje maljavo nego u burgundca belog.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: mali je, cilindričan ili cilindrično kupast, srednje zbijen ili zbijen, sa peteljkom koja je pri osnovi poluzdrvenjena (sl.).

Bobica: je mala, okrugla, sočna, sa debelom pokožicom, žuto beličaste boje.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožđe sazreva u II epohi, (nešto ranije od burgundca belog), srednje pozna sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,2 - 1,4.

Prinos grožđa: slabo do srednje prinosna sorta. Prinos grožđa 6000-10.000 kg/ha, što zavisi od klona i primenjenih ampelotehničkih mera.

Rezidba: odgovara joj mešovita rezidba. Lukovi se režu na 8-10 okaca.

Uzgojni oblici: odgovaraju joj visoki uzgoji na kojima se može primeniti mešovita rezidba.

Tipovi zemljišta: najbolje rezultate daje na propusnim, umereno plodnim, rastresitim, krečnim i toplijim zemljištima.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je otporna prema plamenjači i sivoj plesni, a osetljiva prema pepelnici.

Otpornost prema niskim temperaturama: spada u grupu najotpornijih sorti prema niskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -22° do -25°C.

Afinitet prema loznim podlogama: dobar afinitet ima sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, SO 4, Teleki 5C, Šasla x Berlandieri 41B, Ferkal i dr.

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g):
Masa grozda: 80-135.
Broj bobica: 45-85.
Masa bobice: 0,80-1,20.
Masa šepurine: 2,00-4,80.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara:
zelenkastoljubičaste je boje, s istaknutim zelenim nervima i slabo maljav, paučinast.

Sastav bobice (g):
Masa pokožice: 7,80-12,70.
Masa semenki: 2,0-4,70.
Masa mesa: 70,00-12,00.
Pokazatelj sastava (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 5,00-7,00.

Struktura grozda (%):
Šepurina: 2,00-4,10.
Pokožica: 7,30-10,00.
Semenke: 1,65-4,50.
Meso: 1,50-4,60.
Skelet: 70,10-85,50.

Tvrdi ostatak
(šepurina, pokožica i semenke): 11,00-16,90.
Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 4,50-6,20.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna, prijatnog mirisa i ukusa. Sadrži 20-24% šećera i 6-8 g/l ukupnih kiselina. U fazi suvarka koncentracija šećera je mnogo veća i kreće se do 35%. Randman soka je 60%.

Karakteristike vina: Vino je veoma pitko, harmonično, elegantno, osvežavajuće, sa diskretnom ali jasnom aromom i lepim voćnim kiselinama, blagog muskatnog i sortnog specifičnog ukusa, zelenkasto žute boje. Kao sirovina, koristi se i za proizvodnju raznih tipova penušavih vina, a posebno šampanjca. Vino sadrži 12-14% alkohola (kod desertnih vina i do 17%) i 6,5-7,5 g/1 ukupnih kiselina.

Varijacije i klonovi

U mnogim zemljama selekcionisano je više klonova ove sorte. Kod nas se, takođe, gaji više introdukovanih klonova.

Privredni značaj sorte

Veoma perspektivna sorta za visokokvalitetna, vrhunska bela vina sa geografskim poreklom. Novo introdukovani klonovi, brzo se šire u manje više svim vinogorjima naše zemlje.

Semijon

Važniji sinonimi: Semillon blanc, Petit Semillon (Francuska), Semillon picolo (Italija), Semillon white (SAD) i dr.

Poreklo sorte: Potiče iz Francuske.

Rasprostranjenost: gaji se u Francuskoj, Španiji, Italiji, Ukrajini, Ruskoj Federaciji i dr. Kod nas se gaji u nekim vinogorjima Srbije.

Ekološko geografska pripadnost: Proles occidentalis (Convarietas occidenatlis).

Botanički opis

Bujnost: čokot je bujan.

Vrh mladog lastara: bronzasto zelen, maljav, sa crvenkastom bojom samog vrha.

Zreo lastar: debeo ili srednje debljine, sa kratkim ili srednje dugim internodijama, kolenca srednje izražena. Boja kore ljubičasto crvena, podjednako po celoj dužini lastara.

Odrasli list: srednje veličine, ceo ili trodelan, širi nego duži. List mehurast, nervi zeleni sa obe strane, ponekad sa blagom nijansom crvene boje. Lice lista tamno zelene a naličje bledo zelene boje. Peteljkin sinus otvoren u obliku slova „U". Drška lista kratka, mrko zelene boje. Zupci sitni, tupi.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: mali ili srednje veličine, kupast ili valjkasto-kupast, često sa krilcem, srednje zbijen ili zbijen. Peteljka grozda kratka, poluzdrvenjena.

Bobica: srednje veličine. Pokožica srednje debljine ili debela, prozračna, zeleno žute boje. Sa sunčane strane bledo rumene boje. Pepeljak osrednji sa rđastim tačkicama. Pupak slabo izražen.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožde sazreva između II i III epohe. Srednje pozna sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,2-1,4.

Prinos grožđa: srednje prinosna sorta. Prinos grožđa varira10.000-15.000kg/ha što zavisi od klona i primenjenih ampelotehničkih mera.

Rezidba: mešovita i duga. Lukovi se režu na 8-10 okaca.

Uzgojni oblici: svi koji omogućavaju primenu mešovite i duge rezidbe.

Tipovi zemljišta: pogodna su rastresita, plodna, krečna i toplija.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: Prema plamenjači i pepelnici osetljiva. Prema sivoj plesni srednje osetljiva.

Otpornost prema niskim temperaturama: spada u red najotpornijih sorti prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -20° do -24°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8 B, SO 4, Teleki 5C i dr.

Važnije uvološke karakteristike:

Sastav grozda (g)
Masa grozda: 90-150
Broj bobica: 40-60
Masa bobice: 1,30-,50.
Masa šepurine: 5,00-8,00

Lice lista

Naličje lista

Sastav bobice (g)

Masa pokožice: 9,0-12,00

Masa semenki: 2,0-4.0.

Masa mesa: 120-140

Pokazatelj sastava (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 9,0-12.00

Struktura grozda(%)

Šepurina: 3,0-5,0.

Pokožica: 6,0-8.0.

Semenke: 1,80-2,5.

Meso: 80,0-90.0

Skelet: 12,0-16.0.

Tvrdi ostatak
(šepurina, pokožica i semenke): 10,0-15,0.

Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 6,0-8.0.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina:

Karakteristike šire: šira je je bezbojna, prijatnog mirisa i ukusa. Sadrži 20-24% šećera i 5-7 g/l ukupnih kiselina.

Karakteristike vina: vina su pitka, sa finim ukusom koji podseća na miris Sovinjona. Vina su elegantna, harmonična, zelenkasto žute boje. Vino sadrži 12-13% alkohola i 5-6 g/l ukupnih kiselina. Odležavanjem vino dobija u kvalitetu.

Vrh mladog lastara:
bronzasto zelen, maljav, sa crvenkastom bojom samog vrha

Varijacije i klonovi

U Francuskoj je selekcionisano nekoliko klonova, koji još nisu introdukovani u našu zemlju. Populacija sadrži brojne varijacije i klonove.

Privredni značaj sorte

Preporučena i rejonirana sorta za vrhunska bela vina sa geografskim poreklom. Gaji se u svim vinogorjima Srbije.

Sovinjon

Važniji sinonimi: Sauvignonn blanc, Petit Sauvignon, Gros Sauvignon (Francuska), Sauvignon bianco (Italija), Weisser Sauvignon, Muscat Sylvaner (Nemačka), Sauvignon white (SAD), Sauvignon (Rumunija), Muškatni silvanac (Slovenija) i dr.

Poreklo sorte: Poreklom je iz Francuske.

Rasprostranjenost: Gaji se u Francuskoj, Italiji, Nemačkoj, Austriji, Madarskoj, Rumuniji, Bugarskoj, SAD, Ruskoj Federaciji, Australiji, Sloveniji i dr. Kod na se gaji skoro u svim vinogorjima, ali na malim površinama.

Ekološko geografska pripadnost: Proles occidentalis (Convarietas occidenatlis).

Botanički opis

Bujnost: čokot je veoma bujan.

Vrh mladog lastara: vunast, oivičen vinsko crvenom ili žuto zelenom bojom, što zavisi od klona.

Zreo lastar: tanak ili srednje debljine. Internodije srednje dužine, žutosmeđe a kolenca tamno smeđe boje.

Odrasli list: srednje veličine, trodelan ili petodelan, sa sinusom oblika slova „V". Površina lista tamno zelene boje, talasasta ili mehurasta, gola. Zupci kratki, nejednaki, tupi. Peteljka duga, crvenkasta. Naličje lista vunasto. Nervi vunasti. Vršni listići bledo zelene boje, slabo maljavi.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: mali, cilindričan i zbijen. Peteljka kratka, ređe srednje dužine, polu zdrvenjena ili zdrvenjena.

Bobica: mala ili srednje veličine, okrugla ili izduženo okrugla. Pokožica srednje debljine, žuto zelene boje. Na pokožici ima dosta tačkica, dok su pupak i pepeljak srednje izraženi.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožde sazreva krajem II epohe, srednje pozna sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,1 - 1,2.

Prinos grožđa: svrstava se u red manje prinosnih sorti. Prinos grožđa varira od 7000-12000 kg/ha, što zavisi od klona i primenjenih ampelotehničkih mera.

Rezidba: mešovita i duga. Lukovi se režu na 10-12 okaca.

Uzgojni oblici: svi koji omogućavaju primenu mešovite i duge rezidbe.

Tipovi zemljišta: pogodna su rastresita, umereno plodna, krečna i toplija zemljišta.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je otporna prema plamenjači i sivoj plesni, a osetljiva prema pepelnici.

Otpornost prema niskim temperaturama: spada u red sorti koje su veoma otporne na zimske temperature. Okca izmrzavaju na -20° do -26°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8 B, SO 4, Teleki 5C i dr.

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g)
Masa grozda: 70,00-110,00.
Broj bobica: 60.00-80.00
Masa bobice: 1,40-1,60.
Masa šepurine: 3,00-4,50.

Lice lista

Naličje lista

Sastav bobice (g)
Masa pokožice: 8,00-14,00.
Masa semenki: 2,50-5.00
Masa mesa: 70-90.
Pokazatelj sastava (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 3,50-6,50.

Struktura grozda (%)
Šepurina: 3,00-4,50.
Pokožica: 9,00-14,00.
Semenke: 2,50-5,50.
Meso: 70.00-90,00
Skelet: 10.00-19,00.
Tvrdi ostatak
(šepurina, pokožica i semenke): 15,00-20.00.
Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 4,00-5,00.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna, veoma prijatnog mirisa i ukusa. Sadrži 20-24% šećera i 6-7 g/l ukupnih kiselina.

Karakteristike vina: vino je veoma pitko, harmonično, finog blagog muskatnog ukusa i mirisa, zeleno žute boje. Sadrži 12-1.4% alkohola i 5-6,5 g/l ukupnih kiselina. Odležavanjem vino dobija u kvalitetu. Za ovu sortu se u Francuskoj kaže da je "vino kraljeva i kralj vina".

Vrh mladog lastara:
vunast, oivičen vinsko crvenom ili žuto zelenom bojom, što zavisi od klona

Varijacije i klonovi

U Francuskoj i Italiji je selekcionisano nekoliko zapaženih klonova, koji još nisu introdukovani u našu zemlju. Populacija poseduje brojne varijacije i klonove.

Privredni značaj sorte

Preporučena i rejonirana sorta za vrhunska vina sa geografskim poreklom. Sorta je preporučena za gajenje na celoj teritoriji Srbije.

Traminac crveni

Važniji sinonimi: Savagnin rose, Traminer, Edeltraube, Rotclevner, Gentil-Duret rouge (Francuska), Traminer, Clevner (Nemačka), Traminer (Austrija), Traminer roso (Italija), Traminer red (SAD), Piros tramini (Mađarska), Tramin červeny (Slovačka), Traminer rozovii (Ruska Federacija) i dr.

Poreklo sorte: Potiče iz Tramina u južnom Tirolu (Severna Italija).

Rasprostranjenost: Sorta je poznata u celom svetu. Gaji se u Francuskoj, Italiji, Nemačkoj, Austriji, Mađarskoj, Rumuniji, Bugarskoj, SAD, Australiji, Ruskoj Federaciji i dr. Kod nas se gaji u Vojvodini i mestimično u ostalim vinogorjima Srbije.

Ekološko geografska pripadnost: Proles occidentalis (Convarietas occidenatlis).

Botanički opis

Bujnost: čokot je srednje bujan.

Vrh mladog lastara: vunast, bronzasto zelen, prošaran crvenom bojom.

Zreo lastar: srednje debljine, s kratkim internodijama sivo smeđe boje i neznatno tamnijim kolencima.

Odrasli list: mali ili srednje veličine, ceo ili trodelan, širi nego duži. Peteljkin sinus suženog oblika slova „V". Lice lista tamno zelene boje, malo naborano, mehurasto, golo. Naličje lista paučinasto sivkasto zelene boje. Po obodu liske zupci su neujednačeni, mali i tupi. Nervi crvenkasti sa obe strane. Peteljka kratka, tanka i crvenkasta.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: mali, kupast, ređe valjkast, zbijen, sa kratkom peteljkom.

Bobica: mala, okruglasta, u zbijenom grozdu neznatno izdužena, debele pokožice sa dosta tačkica, obilnim pepeljkom i slabo izraženim ili neizraženim pupkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožđe sazreva u II epohi. Srednje pozna sorta.

Oplodnja: Normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,1 - 1,2.

Prinos grožđa: svrstava se se u slabo prinosne sorte. Prinos grožđa varira od 5000-10000 kg/ha, što zavisi od klonova i primenjenih ampelotehničkih mera.

Rezidba: mešovita i duga. Lukovi se režu na 8-12 okaca.

Uzgojni oblici: pogodni su svi koji omogućavaju primenu mešovite i duge rezidbe.

Tipovi zemljišta: odgovaraju rastresita, propusna, umereno plodna, krečna i toplija zemljišta.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je otporna prema plamenjači, a osetljiva prema pepelnici i sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama: u odnosu na jake zimske mrazeve, spada u red najotpornijih sorti. Okca izmrzavaju na -20° do -24°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8 B, SO 4, Teleki 5C i dr.

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g):
Masa grozda: 60-120.
Broj bobica: 50-100.
Masa bobice: 0,80-1,50.
Masa šepurine: 2,50-5,00.

Sastav bobice (g):
Masa pokožice: 8,00-13,00.
Masa semenki: 3,50-5,00.
Masa mesa: 60,00-110,00.

Lice lista

Naličje lista

Pokazatelj sastava (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 4,50-7,00.

Struktura grozda (%):
Šepurina: 2,00-5,00.
Pokožica: 7,00-13,00.
Semenke: 3,00-5,00.
Meso: 70.00-85,00.
Skelet: 12,00-16,00.
Tvrdi ostatak
(šepurina, pokožica i semenke): 15,00-20,00.
Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 3,50-5,50.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina:

Karakteristike šire: šira je bezbojna, veoma prijatnog mirisa i ukusa. Sadrži 21-26% šećera i 6-7 g/l ukupnih kiselina.

Karakteristike vina: vino je vrlo karaktetistično, izrazito aromatično, veoma pitko, puno, osvežavajuće, harmonično, finog blagog muskatnog mirisa i ukusa, zeleno žute boje. Sadrži 12-15% alkohola i 5-6 g/l ukupnih kiselina.

Varijacije i klonovi

U okviru sorte traminac poznato je više varijacija a najpoznatije su: traminac beli i traminac mirisavi.

Traminac beli, po svojim agrobiološkim, tehnološkim i organoleptičkim karakteristikama grožđa i vina takođe se svrstava u kategoriju kvalitetnih i vrhunskih belih vina.

Vrh mladog lastara:
vunast, bronzasto zelen, prošaran crvenom bojom

Traminac mirisavi po botaničkim karakteristikama je veoma sličan tramincu crvenom. Međutim, pokožica u traminca mirisavog je blede crvenkaste boje i obilnije posuta pepeljkom. Grožđani sok je sa izraženijim muskatnim mirisom, pa se dobija i kvalitetnije vino. Rodnost traminca mirisavog je niža od rodnosti traminca crvenog.

Privredni značaj sorte

Preporučena i rejonirana sorta za vrhunska vina sa geografskim poreklom. Pokazuje dobre karakteristike vina u svim vinogorjima zemlje.

Muskat otonel

Važniji sinonimi: Muscat Ottonel (Francuska), Ottonel muscotaly (Mađarska), Muscat Ottonel (Italija), Muscat Ottonel weiss (Nemačka), Muskat Ottonel (Ruska Federacija), Misket Ottonel (Bugarska) i dr.

Poreklo sorte: Potiče iz Francuske.

Rasprostranjenost: Najviše se gaji u Francuskoj, Nemačkoj, Italiji, Austriji, Mađarskoj, Ruskoj Federaciji, Bugarskoj, Češkoj, Slovačkoj, Rumuniji i dr. Kod nas se gaji u Vojvodini i sporadično u drugim vinogorjima Srbije.

Ekološko geografska pripadnost: Proles orientalis (Convarietas orientalis).

Botanički opis

Bujnost: čokot je srednje bujan.

Vrh mladog lastara: slabo maljav ili bez malja, bronzasto crvene boje.

Zreo lastar: najčešće tanak ili srednje debljine, sa kratkim ili srednje dugačkim internodijama, kestenjaste boje.

Odrasli list: mali ili srednje veličine, trodelan ili petodelan, s peteljkinim sinusom oblika slova „V". Lice lista zeleno. Nervi na listu su zeleni, slabo četinasti, pri osnovi crvenkasti. Drška kratka, crvenkasta.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: mali ili srednje veličine, cilindričan ili cilindrično kupast, srednje zbijen, sa kratkom peteljkom.

Bobica: srednje veličine ili mala, okrugla, sa srednje debelom pokožicom, žuto zelene boje, sa sunčane strane rđaste tačke.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožđe sazreva početkom II epohe, srednje pozna sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,1 - 1,3.

Prinos grožđa: daje relativno male prinose 7.000-12.000 kg/ha.

Rezidba: zahteva dugu odnosno mešovitu rezidbu. Lukovi se orezuju na 8-10 okaca.

Uzgojni oblici: odgovaraju joj srednje visoke i visoke kordunice na kojima se može primeniti mešovita rezidba.

Tipovi zemljišta: pogodna su rastresita, propusna, umereno plodna, peskovita i toplija zemljišta.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je otporna prema plamenjači, pepelnici i sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama: svrstava se u grupu otpornijih sorti u fazi zimskog mirovanja. Okca izmrzavaju na -20° do -24°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, SO 4, Teleki5C i dr.

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g):
Masa grozda: 60,00-120,00.
Broj bobica: 35-65.
Masabobice: 1,20-1,50.
Masa šepurine: 2,10-4,50.

Lice lista

Naličje lista

Sastava bobice (g):
Masa pokožice: 8,50-20,00.
Masa semenki: 2,0-5,00.
Masa mesa: 45,50-100,00.
Pokazatelj sastava (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 4,00-6,00.

Struktura grozda (%):

Šepurina: 2,00-4,00.
Pokožica: 6,0-15,00.
Semenke: 2,20-3,60.
Meso: 55,00-80,00.
Skelet (šepurina i pokožica): 10,00-14,00.
Tvrdi ostatak
(šepurina, pokožica i semenke): 12,00-20,00.
Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 3,60-6,00.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna, sa veoma izraženim muskatnim mirisom i ukusom. Randman soka je 60%. Sadrži 22-24% šećera i 6-7 g/l ukupnih kiselina. Grožđe se može ostaviti da prezri, i da se koncentracija šećera poveća i do 30%.

Karakteristike vina: vino je pitko, harmonično i sa tipičnim muskatnim ukusom i mirisom, zelenkasto žute boje. Sadrži 13-15% alkohola i 5-6 g/l ukupnih kiselina. Vina se često koriste za kupažu - popravku ukusa i mirisa vinima drugih sorti.

Vrh mladog lastara:
slabo maljav ili bez malja,
bronzasto crvene boje

Varijacije i klonovi

Populacija sadrži manji broj varijacija i klonova.

Privredni značaj sorte

Muskat otonel ima dobre i loše karakteristike. Dobre osobine su joj izražen muskatni miris, rano sazrevanje i dobra otpornost na niske zimske temperature i sivu plesan grožđa. Nedostaci su joj slaba bujnost, osetljivost za vreme cvetanja, često rehulja i niska rodnost. Preporučena i rejonirana sorta za sva vinogorja u Srbiji. Od posebnog značaja je kao prateća sorta.

Rizling rajnski

Važniji sinonimi: Riesling blanc, Gentil aromatique, Petit Riesling (Francuska), Petit Rhin (Švajcarska), Riesling weisser, Johannisberger weisser (Nemačka), Riesling renano (Italija), Riesling white (SAD), Rajna i rizling (Mađarska), Riesling de Rhin (Rumunija), Renski rizling (Slovenija), Riesling, Petit Rhin (Švajcarska). Rizling (Bugarska).

Poreklo: Potiče iz Nemačke.

Rasprostranjenost: Gaji se u Nemačkoj, Francuskoj, Italiji, Švajcarskoj, Austriji, Mađarskoj, Rumuniji, Bugarskoj, Južno - Afričkoj uniji, Australiji, SAD, Ruskoj Federaciji, Sloveniji i dr. Kod nas se gaji u mnogim vinogorjima Srbije.

Ekološko geografska pripadnost: Proles occidentalis (Convarietas occidenatlis).

Botanički opis

Bujnost: bujna je sorta.

Vrh mladog lastara: ružičast - bronzasto zelen, vunast.

Zreo lastar: srednje je debljine ili debeo. Boja kore otvoreno smeđe boje sa ljubičastim prelivima. Internodije srednje dužine ili kratke sa normalno izraženim kolencima.

Odrasli list: srednje veličine, okruglast, petodelan. Lice mehurasto, rapavo, tamno zelene boje. Naličje sivo zelene boje, paučinasto. Nervi zelene boje, sa naličja obrasli maljama. Zupci široki, tupi, nejednaki. Peteljkin sinus nejednak, uzak, nekad preklopljen ili malo otvoren, u oblika slova „U".

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: mali ili srednje veličine, zbijen, cilindričan, ponekad sa jednim grozdom ili slabo razgranat.

Bobica: mala ili srednje veličine, okrugla. Pokožica zeleno žuta , protkana žilicama, prozirna, posuta tačkicama i pepeljkom. Pupak neizražen. Meso i sok bezbojni.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožde sazreva u III epohi. Pozna sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,2 - 1,6.

Prinos grožda: varira od 9000-15000kg/ha, što zavisi od klona, uzgojnog oblika, režima ishrane, načina rezidbe, agrotehnike, lozne podloge i dr.

Rezidba: mešovita i duga. Lukovi se režu na 8-10 okaca.

Uzgojni oblici: svi koji omogućavaju primenu mešovite i duge rezidbe.

Tipovi zemljišta: pogodna su rastresita, propusna, umereno plodna, krečna, peskovita i toplija zemljišta. Dobro podnosi sušu.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje otporna prema plamenjači i pepelnici. Osetljiva prema sivoj plesni kišovitih jeseni.

Otpornost prema niskim temperaturama: spada u red najotpornijih sorti prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -20° do -24°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa loznim podlogama:Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8 B, SO 4, Teleki 5C i dr.

Važnije uvološke karakteristike:

Sastav grozda (g):
Masa grozda: 60-130
Broj bobica: 50-140
Masa bobice: 1,1-1,4
Masa šepurine: 3,0-6,0.

Lice lista

Naličje lista

Sastav bobice (g):
Masa pokožice: 8,0-15.0
Masa semenki: 2,0-6.0
Masa mesa: 60-120,0.
Pokazatelj sastava (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 5,0-,8.0

Struktura grozda (%)
Šepurina: 3,0-5.0

Pokožica: 6,0-14,00.
Semenke: 2,0-5.0.
Meso: 70-90.
Skelet (šepurina i pokožica): 10,0-15.0
Tvrdi ostatak
(šepurina, pokožica i semenke): 14,0-20.0
Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 4,0-7,50.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karaktenstike šire: šira je bezbojna i veoma prijatnog ukusa. Sadrži 20-24% šećera i 7-9 g/l ukupnih kiselina. Kada su lepe jeseni, grožđe postiže i fazu suvarka. Tada se koncentracija šećera u širi kreće i preko 30%. U Nemačkoj u zavisnosti od stepena zrelosti grožđa i vremena berbe od ove sorte proizvode se vina različitog kvaliteta.

Karakteristike vina: Vina su pitka, harmonična, osvežavajuća, zelenkaste boje sa mirisom koji podseća na miris polenovog praha. Vino sadrži 11-13% alkohola i 6-7 g/l ukupnih kiselina. Veoma su čuvena arhivska vina ove sorte. U Srbiji su poznata vrhunska i kvalitetna vina ove sorte.

Vrh mladog lastara:
ružičast - bronzasto zelen, vunast.

Varijacije i klonovi

U Nemačkoj selekcionisano je više klonova koji se odlikuju visokim prinosom, visokim sadržajem šećera u širi, harmoničnim odnosom komponenata kvaliteta u vinu, specifičnim sortnim mirisom i ukusom i dr. Populacija je bogata varijacijama i klonovima.

Privredni značaj sorte

Preporučena i rejonirana sorta za vrhunska i kvalitetna vina sa geografskim poreklom za sva vinogorja u Srbiji.

Rizling italijanski

Važniji sinonimi: Rizling talijanski, Italijanski rizling (Srbija), Graševina, Grašica (Hrvatska), Laški rizling (Slovenija Riesling italico (Italija), Welschriesling (Nemačka), Riesling Italien white (SAD), Olasz rizling (Mađarska), Rizling italien (Rumunija) i dr.

Poreklo: Potiče iz Francuske.

Rasprostranjenost: Gaji se u Nemačkoj, Italiji, Austriji, Mađarskoj, Slovačkoj, Češkoj, Rumuniji, Bugarskoj, Sloveniji, Hrvatskoj i dr. Kod nas se gaji u svim vinogorjima Srbije.

Ekološko geografska pripadnost: Proles occidentalis (Convarietas occidenatlis).

Botanički opis:

Bujnost: čokot je srednje bujan.

Vrh mladog lastara: beo je, vunasto maljav a sam vrh je svetlo crvenkast.

Zreo lastar: tanak je do srednje debljine, srednje dugih internodija, kolenca normalno izražena. Boja kore smeđa, žućkasta, kolenca neznatno tamnija.

Odrasli list: srednje je veličine ili mali, duži nego širi, trodelan ili petodelan. Peteljkin sinus je u obliku slova „U". Gornji sinusi duboko i nejednako usečeni. Lice lista svetlo zelene boje, glatko i golo. Naličje lista bledo zelenkaste boje, paučinasto maljavo. Zupci nejednaki. Nervi zelene boje. Peteljka kraća, tanka, zelene boje, gola, ponekad i sa prelivom crvenkaste boje.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: mali ili srednje veličine, zbijen, valjkast ili kupast, najčešće sa jednim krilcem, što je karakteristično za sortu. Peteljka grozda duga i tanka.

Bobica: mala, okrugla ili neznatno izduženo okrugla kod veoma zbijenih grozdova. Pokožica dosta debela, prozračna, protkana sitnim žilicama, zeleno žute boje, pokrivena pepeljkom sa veoma izraženim pupkom što je karakteristika sorte. Meso je sočno a bobica sadrži mnogo semenki.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožđe sazreva u III epohi. Pozna sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,2 - 1,4.

Prinos grožđa: 10.000-15.000 kg/ha, a nekada i znatno više, što zavisi od klona, uzgojnog oblika, režima ishrane, načina rezidbe, lozne podloge i dr.

Rezidba: primenjuje se duga odnosno mešovita. Lukovi se režu na 8-10 okaca.

Uzgojni oblici: svi koji omogućavaju primenu mešovite rezidbe. Najprikladnije su razne kordunice.

Tipovi zemljišta: odgovaraju joj rastresita, propusna, umereno plodna, krečna, peskovita i toplija zemljišta.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je osetljiva prema plamenjači, a osetljiva prema pepelnici i naročito na sivu plesan.

Otpornost prema niskim temperaturama: spada u red otpornijih sorti prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -22 do -24°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8 B, SO 4, Teleki 5C i dr.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara:
beo, vunasto maljav a sam vrh je svetlo crvenkast.

Važnije uvološke karakteristike:

Sastav grozda (g):
Masa grozda: 60-150.
Broj bobica: 70-100.
Masa bobice: 1,0-1,5.
Masa šepurine: 3,0-6,0.

Sastav bobice (g):
Masa pokožice: 6-15.
Masa semenki: 3-6,0.
Masa mesa: 70-130.
Pokazatelj sastava (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 4,0-8,0.

Struktura grozda (%):
Šepurina: 2,00-4,50.
Pokožica: 7,00-10,0.
Semenke: 2,50-5,00.
Meso: 70,05-90,0
Skelet (šepurina i pokožica): 10,0-15.0
Tvrdi ostatak
(šepurina, pokožica i semenke): 15,0-20.0.
Strukturni pokazatelj grozda (odnos mesa prema tvrdom ostatku): 3,0-7,0.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina:

Karakteristike šire: šira je bezbojna i prijatnog ukusa. Šira sadrži 20-23% šećera i 6-7 g/l ukupnih kiselina.

Karakteristike vina: vino sadrži 11-13% alkohola i 5,5-7 g/l ukupnih kiselina. Preporučena sorta za sve kvalitetne kategorije vina sa zaštićenim geografskim poreklom. Vino je pitko, osvežavajuće, harmonično, finog sortnog ukusa zelenkasto žute boje.

Varijacije i klonovi

Selekcionisano je više klonova u Italiji, Austriji, Mađarskoj i Slovačkoj.

Postoje klonovi koji su selekcionisani kod nas i to klon SK-13, SK-54 i SK-61.

Privredni značaj sorte

U našoj zemlji jedna je od privredno najznačajnijih sorti. Rejonirana je u svim vinogorjima Srbije.

Župljanka

Važniji sinonimi: Beli prokupac (Srbija).

Poreklo: Nova domaća bela vinska sorta stvorena u Institutu za vinogradarstvo i voćarstvo u Sremskim Karlovcima, ukrštanjem Prokupca i Burgundca crnog.

Rasprostranjenost: Gaji se u vinogorjima Hercegovine i Dalmacije. Kod nas se najviše gaji u Vojvodini ali se širi i u drugim vinogorjima Srbije.

Botanički opis

Bujnost: čokot je veoma bujan.

Vrh mladog lastara: žutozelene boje sa ružičastom nijansom, paučinasto maljav.

Zreo lastar: tamnoljubičaste boje, debeo sa srednje dugačkim internodijama i izraženim kolencima.

Odrasli list: srednje veličine ili veliki, okruglastog oblika, trodelan ili petodelan, tamnozelene boje, bez sjaja sa zupcima srednje veličine i žućkaste boje. Peteljkin sinus je otvoren. Bočni sinusi su slabo izraženi, posebno donji, i to u obliku slova „V". Naličje lista je baršunasto maljavo. Nervi na licu lista su crveni, na naličju zeleni i samo pri osnovi crveni. Peteljka lista je dugačka i crvenkasta po celoj dužini.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: srednje je veličine ili veliki, cilindričan ili cilidrično-konusan, srednje zbijen, sa dugom, zelenom drškom, prosečne mase 150 do 180 g.

Bobica: srednje je veličine, ovalnog oblika, zeleno žute boje i sa izraženim mrkim tačkicama.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: sazreva u III epohi, pozna je sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,3-1,5.

Prinos grožđa: veoma prinosna sorta. Prinos grožđa se kreće od 15.000-20.000 kg/ha.

Rezidba: zahteva mešovitu rezidbu. Lukovi se režu na 8 -10 okaca. Podnosi i rezidbu na kondire sa 3-5 okaca na kondiru.

Uzgojni oblici: pogodne su poluvisoke i visoke kordunice kao i Gijovi oblici čokota sa mešovitom i dugom rezidbom.

Tipovi zemljišta: odgovaraju joj propusna, topla i plodnija zemljišta sa južnom i jugozapadnom ekspozicijom terena.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: Ispoljava dobru otpornost prema sivoj plesni, a srednje je otporna prema plamenjači i pepelnici.

Otpornost prema niskim temperaturama: srednje je otporna na zimske mrazeve. Okca podnosi do -22°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8 B, SO-4 i dr.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara:
žutozelene boje sa ružičastom nijansom, paučinasto maljav.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna, prijatnog neutralnog mirisa i ukusa. Sadrži 18-22% šećera i 7-9 g/l ukupnih kiselina. Randman soka je 65%.

Karakteristike vina: vino je harmonično, osvežavajuće, zeleno žute boje. Sadržaj alkohola u vinu varira od 11-12,5%, a sadržaj ukupnih kiselina od 7-8 g/l.

Privredni značaj sorte

Predstavlja veoma perspektivnu sortu, zbog visoke rodnosti i dobrog kvaliteta. Od svih novih domaćih sorti najviše se raširila.

Rkaciteli

Važniji sinonimi: Kukura, Dedali rkaciteli, Mamoli rkaciteli, Grazinskii, Koroliok rkaciteli, Topolek, Budašuri i dr. (Ruska Federacija, Gruzija, Jermenija, Ukrajina, Moldavija i dr.).

Poreklo: Potiče iz Gruzije.

Rasprostranjenost: Gaji u Ruskoj Federaciji, Gruziji, Jermeniji, Bugarskoj, Rumuniji, Moldaviji, Ukrajini, Makedoniji, Hercegovini i dr. Kod nas se gaji na užem području Srbije i na Kosovu i Metohiji.

Ekološko geografska pripadnost: Proles pontica (Convarietas pontica).

Botanički opis

Bujnost: čokot je bujan ili srednje bujnosti.

Vrh mladog lastara: zelene boje sa ivicama ljubičasto karmin boje, srednje povijen.

Zreo lastar: srednje debljine sa srednje dugim ili dugim internodijama i uspravno stojećim lastarima. Boja kore otvoreno kestenjasta, na kolencima ljubičasta.

Odrasli list: srednje veličine ili veliki, petodelan ili retko trodelan s plitkim i vrlo plitkim bočnim urezim. Peteljkin sinus u obliku slova „U". Naličje lista paučinasto maljavo. Boja zatvoreno zelena, sjajna. Nervi sa obe strane lista zeleni. Drška lista tanka, bez malja, zelene boje, sa nijansom crvene boje.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: srednje veličine ili veliki, cilindričan, ponekad sa krilcem, srednje zbijen. Peteljka grozda srednje dužine ili kratka, u osnovi zdrvenjena.

Bobica: srednje veličine, okrugla do ovalna, sa pokožicom zelenožućkaste boje, ili sa nijansom bledo ružičaste boje. Pokožica srednje debljine sa izraženim pepeljkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: pozna je sorta sazreva krajem III ili početkom IV epohe.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,4 - 2,0.

Prinos grožđa: spada u red srednje do visokoprinosnih sorti. Prinos grožđa varira 12.000-20.000 kg/ha.

Rezidba: primenjuje se mešovita i kratka. Lukovi se režu na 8-10 okaca, a kondiri na 4-5 okaca.

Uzgojni oblici: svina kojima se može primeniti mešovita i kratka rezidba.

Tipovi zemljišta: najviše joj odgovaraju plodna i umereno plodna, rastresita, propusna, krečna, umereno topla i toplija zemljišta.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je otporna prema plamenjači i pepelnici, a povećanu otpornost ispoljava prema sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama: ima veoma dobru otpornost prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -20° do -24°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, SO 4, Teleki 5C, Š x B 41B, Paulsen 1103 i dr.

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g):
Masa grozda: 150-200.
Broj bobica: 80-120.
Masa bobice: 1,50-1,80.
Masa šepurine: 2.25-5,50.

Lice lista

Naličje lista

Sastav bobice (g):
Masa pokožice: 8,00-12,00.
Masa semenki: 3,50-5,50.
Masa mesa: 80,00-120,00.
Pokazatelj sastava (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 4,50-8,00.

Struktura grozda (%):
Šepurina: 2,50-6,00.
Pokožica: 8,00-12,00.
Semenke: 3,00-6,00.
Meso: 65,00-85,00.
Skelet (šepurina i pokožica): 10,00-15,00.
Tvrdi ostatak
(šepurina, pokožica i semenke): 10,00-15,00.
Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 5,00-8,00.

Vrh mladog lastara:
zelene boje sa ivicama ljubičasto karmin boje, srednje povijen

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karaktenstike šire: šira je bezbojna, neutralnog mirisa i ukusa. Sadrži 18-22% šećera i 8-10 g/l ukupnih kiselina.

Karakteristike vina: vino je pitko, osvežavajuće, harmonično, neutralnog ukusa, žuto zelene boje. Sadrži 10-12% alkohola i 6-8 g/l ukupnih kiselina. Najviše se koristi za kupažu sa vinima kojima nedostaju ukupne kiseline. Osim toga, predstavlja veoma dobru osnovu za proizvodnju vinjaka, po čemu je naročito poznat gruzinski, jermenski i moldavski vinjak. Takođe, predstavlja i dobru osnovu za proizvodnju raznih tipova penušavih vina.

Varijacije i klonovi

Selekcionisano je više klonova u Ruskoj Federaciji, Ukrajini, Gruziji, Moldaviji i dr.). Populacija se odlikuje i brojnim varijacijama.

Privredni značaj sorte

Preporučena sorta za kvalitetna bela vina, za kupažu vina sa vinima drugih sorti kojima nedostaju kiseline, kao i za spravljaje jakih i penušavih pića. Preporučena je za gajenje u vinogorjima užeg područja Srbije, kao i na Kosovu i Metohiji.

Kreaca

Važniji sinonimi: Banatski rizling (Srbija), Banati rizling (Mađarska), Zackehweiss, Kreazer (Nemačka i Austrija), Kreata (Rumunija).

Poreklo: Pretpostavlja se da je sorta Panonske nizije.

Rasprostranjenost: Najviše se gaji u Mađarskoj, Rumuniji a manje u drugim susednim zemljama. Kod nas se najviše gaji u Vojvodini u vršačkom belocrkvanskom vinogorju.

Ekološko geografska pripadnost: Proles pontica (Convarietas pontica).

Botanički opis

Bujnost: čokot je srednje bujan.

Vrh mladog lastara: bronzasto zelene boje i dosta maljav.

Zreo lastar: srednje debljine ili tanji sa internodijama srednje dužine i normalno izraženim kolencima, smeđe žute boje.

Odrasli list: srednje veličine, petodelan sa duboko urezanim brojnim sinusima. Peteljkin sinus je otvoren i oblik slova „V". Površina lista gola, neravna, tamno zelene boje. Nervi paučinasto maljavi, pri osnovi crvenkasto smeđi. Naličje lista bledo zelene boje, slabo četinasto maljavo. Zupci veliki, oštri. Peteljka lista je glatka, kratka ili srednje dužine.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: je srednje veličine, cilindrično konusan, srednje zbijen do zbijen, sa jednim ili dva jače razvijena ogranka pri osnovi grozda.

Bobica: najčešće je srednje veličine, jajasta s tankom pokožicom zelenožuto boje sa puno sitnih tačkica i srednje posuta pepeljkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: sazreva u III epohi. Pozna je sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,3 - 1,6.

Prinos grožđa: prinosna sorta. Prinos grožđa se kreće od 12.000-18.000 kg/ha.

Rezidba: kratka i mešovita. Pri kratkoj rezidbi ako se gaji uz kolac kondiri se režu na 2-3 okca, a pri gajenju na špaliru lukovi se orezuju na 6 do 7 okaca.

Uzgojni oblici: pogodni su svi na kojima se može primeniti kratka i mešovita rezidba.

Tipovi zemljišta: odgovaraju joj plodna, rastresita, propusna, deluvijalna, peskovita i toplija zemljišta.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: prema plamenjači, pepelnici i sivoj plesni je osetljiva.

Otpornost prema niskim temperaturama: srednje je osetljiva prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -16° do -18°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, Teleki 5C, Ripana poratlis i dr.

Lice lista

Naličje lista

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g):
Masa grozda: 120,00-200,00.
Broj bobica: 55-90
Masa bobice: 1,20-1,50.
Masa šepurine: 3,00-6,00.

Sastav bobice (g):
Masa pokožice: 10,00-15,00.
Masa semenki: 2,50-5,50.
Masa mesa: 90,00-130,00.
Pokazatelj sastava (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 5,00-7,00.

Struktura grozda (%):
Šepurina: 2,50-4,50.
Pokožica: 8,00-12,00.
Semenke: 2,00-4,00.
Meso: 7000-85,00.
Skelet: 10,00-15,00.
Tvrdi ostatak
(šepurina, pokožica i semenke): 10,00-17,00.
Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 4,50-6,50.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna, neutralnog mirisa i ukusa. Sadrži 18-20% šećera i 6-7 g/l ukupnih kiselina.

Karakteristike vina: vino je pitko, osvežavajuće, dosta harmonično sa karakterističnim sortnim mirisom i ukusom. Vino sadrži 10-11% alkohola i 5-6 g/l ukupnih kiselina, žutozelenkaste boje. Pogodno je za kupažu i sa drugim sortama, posebno sa vinima sorti rizling italijanski i smederevka.

Vrh mladog lastara:
bronzasto zelene boje i dosta maljav

Varijacije i klonovi

Populacija sadrži varijacije.

Privredni značaj sorte

Kreaca je sorta je za proizvodnju stonih belih. Sorta je regionalnog značaja.

Smederevka

Važniji sinonimi: Dimjat (Bugarska), Dimiat (Rumunija), Galan (Ruska Federacija, Ukrajina, Moldavija), Szemendriai zold (Mađarska), Zo-umiatico (Grčka), Dertonia (Turska), Belina, Belina krupna (Srbija).

Poreklo: Autohtona balkanska sorta. Pojedini autori smatraju je kao domaću autohtonu sortu.

Rasprostranjenost: Gaji se u Bugarskoj, Ruskoj Federaciji, Moldaviji, Makedoniji, Grčkoj i Turskoj. Kod nas se gaji u svim vinogorjima.

Ekološko geografska pripadnost: Proles pontica (Convarietas pontica).

Botanički opis

Bujnost: čokot je srednje bujnosti.

Vrh mladog lastara: zelen sa crvenkastom nijansom, beličasto maljav.

Zreo lastar: srednje debljine, sa dugim ili srednje dugim internodijama, žuto sive boje i normalno izraženim kolencima.

Odrasli list: veliki, trodelan ili petodelan, više izdužen, srcastog oblika, s debelom liskom, ravne površine, a naličje obraslo sitnim i gustim maljama. Peteljkin sinus je u obliku slova „V" ili preklopljen. Zupci po obodu lista su srednje veličine, oštri i nejednaki. Nervi zelenkasti, čekinjasti, pri osnovi crvenkasti. Lice je tamnozelene, a naličje svetlozelene boje. Peteljka lista srednje dužine ili dugačka.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: srednje veličine ili veliki, konusnog ili cilindrično konusnog oblika, rastresit, ponekad rehuljav. Peteljka grozda je srednje dužine.

Bobica: srednje veličine ili krupna, ovalna žuto zelene boje a na sunčanoj strani sa ćilibarnim mrljama. Pokožica je srednje debljine, sa slabijim pepeljkom bez tačkica.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: sazreva u IV epohi, veoma pozna sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,2 - 1,8.

Prinos grožđa: veoma prinosna sorta. Prinos grožđa varira 14.000-25.000 kg/ha.

Rezidba: primenjuje se kratka ili mešovita rezidba. Kondiri se režu na 3-5 okaca, a lukovi na 6-8 okaca.

Uzgojni oblici: pogodni su svi koji omogućavaju primenu kratke i mešovite rezidbe.

Tipovi zemljišta: najbolje rezultate daje na propusnim, rastresitim, umereno plodnim i toplijim zemljištima.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: slabo je otporna prema plamenjači a srednje otporna prema pepelnici. Na sivu plesan je relativno otporna.

Otpornost prema niskim temperaturama: slabo je otporna na zimske mrazeve. Okca izmrzavaju na -14° do -16°C.

-Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, SO 4, Teleki 5C, Šasla x Berlandieri 41B i dr.

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g):
Masa grozda: 150,00-300,0.
Broj bobica: 45-90.
Masa bobice: 1,60-2,80.
Masa šepurine: 4,50-8,50.

Lice lista

Naličje lista

Sastav bobice (g):
Masa pokožice: 12,00-20,00.
Masa semenki: 3,50-4,50.
Masa mesa: 120,00-250,00.
Pokazatelj sastava (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 7,50-10,50.

Struktura grozda (%):
Šepurina: 2,00-3,50.
Pokožica: 5,50-8,00.
Semenke: 1,30-2,40.
Meso: 75,00-85,00.
Skelet: 8,50-10,50.
Tvrdi ostatak
(šepurina, pokožica i semenke): 10,00-12,00.
Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 6,50-8,50.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna, neutralnog mirisa i ukusa Sadrži 16-20% šećera i 7-9 g/l ukupnih kiselina. Šira je bezbojna, neutralnog mirisa i ukusa. Randman soka 70%.

Karakteristike vina: vino je pitko, osvežavajuće, harmonično, sa specifičnim sortnim mirisom i ukusom, zelenkasto žute boje. Sadrži 9-11% alkohola i 6-8 g/l ukupnih kiselina. Vino se koristi i za popravku ukupnih kiselina vinima kojima nedostaju kiseline zbog većeg sadržaja ukupnih kiselina. Vino je pogodno i za spravljanje vinjaka, kao i za proizvodnju penušavih vina.

Vrh mladog lastara:
zelen sa crvenkastom nijansom, beličasto maljav

Varijacije i klonovi

Veoma stara sorta, čija populacija poseduje klonove i varijacije. Pominju se zelena i žuta smederevka.

Privredni značaj sorte

Smederevka je sorta za stona i kvalitetna vina. Vino ove sorte je od posebne važnosti za kupažu sa vinima kojima se povećavaju ukupne kiseline i poboljšavaju organoleptičke karakteristike. Osim toga, grožđe se može trošiti i u svežem stanju, tako da se zbog toga smederevka ceni i kao sorta kombinovanih svojstava. Privredno je veoma značajna za Srbiju.

Plovdina

Važniji sinonimi: Slankamenka crvena, Lisičina crvena, Drenak (Srbija), Pamid, Saridžibuk (Turska), Pamid, Plovdina (Bugarska), Rošoara (Rumunija), Radoviška plovdina (Makedonija), Piros szlanka (Mađarska).

Poreklo: Poreklom je sa Balkana.

Rasprostranjenost: Gaji se u Bugarskoj, Grčkoj, Turskoj, Rumumji, Albaniji, Makedoniji, Mađarskoj i dr. Kod nas se gaji manje više na celoj teritoriji Srbije.

Ekološko geografska pripadnost: Proles pontica (Convarietas pontica).

Botanički opis

Bujnost: čokot je bujan i veoma bujan sa uspravno stojećim debelim lastarima.

Vrh mladog lastara: ljubičaste je boje s beličastosivim maljama.

Zreo lastar: debeo, s dugačke internodijama dugačke i normalno izraženim kolencima, a boja kore lastara varira u zavisnosti od odlike, od smeđežute do sivkastocrvene.

Odrasli list: veliki ili srednje veličine, obično trodelan, ali može biti i petodelan sa veoma izraženim sinusima. Peteljkin sinus je u obliku slova „V", ili je preklopljen. Lice lista golo, glatko, a naličje vunasto maljavo. Nervi lista su crvenkasti a na naličju dlakasti. Zupci krupni i oštri. Peteljka lista je dugačka, crvenkasta.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: srednje veličine ili veliki, cilindrično konusan, često sa jednim ili dva krilca, zbijen, ređe rehuljav. Peteljka grozda je srednje dužine ili kratka, pri osnovi zdrvenjena.

Bobica: je srednje veličine, eliptična ili okrugla, malo izdužena, slabo pričvršćena za peteljčicu i veoma lako se otkida od nje. Pokožica je crvenkaste boje, tanka, prozračna, posuta obilnim pepeljkom, bez izraženih tačkica i bez izraženog pupka.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: sazreva početkom II epohe, srednje pozna sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,3 - 1,6.

Prinos grožđa: veoma prinosna sorta. Prinosi grožđa kreću se od 15.000-20.000 kg/ha.

Rezidba: odgovara joj kratka rezidba. Kondiri se režu na 2-3 okca.

Uzgojni oblici: svi na kojima se može primeniti kratka rezidba.

Tipovi zemljišta: najbolje uspeva na rastresitim, propusnim, šljunkovitim, peskovitim, deluvijalnim, plodnim i toplijim zemljištima. Vlažna zemljišta ne podnosi.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: manje je osetljiva na pepelnicu, a više na plamenjaču. Kišnih jeseni slabo otporna prema sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama: osetljiva je na zimske mrazeve. Okca izmrzavaju na -16° do -18°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet prema loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, SO 4, ŠxB41B i dr.

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g):
Masa grozda: 120,00-200,00.
Broj bobica: 50-90.
Masa bobice: 1,20-2,30.
Masa šepurine: 4,00-8,00.

Lice lista

Naličje lista

Sastav bobice (g):
Masa pokožice: 10,00-15,00.
Masa semenki: 3,00-5,00.
Masa mesa: 90,00-150,00.
Pokazatelj sastava (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 5,50-8,00.

Struktura grozda (%):
Šepurina: 2,50-3,50.
Pokožica: 6,00-9,00.
Semenke: 2,00-3,50.
Meso: 75,00-90,00.
Skelet: 7,00-10,00.
Tvrdi ostatak
(šepurina, pokožica i semenke): 9,00-12,00.
Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 5,00-8,00.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna, sem ako stoji više časova na komini, kada dobija crvenkastu boju ima prijatan neutralan ukus i miris. Sadrži 16-18% šećera i 4-5,5 g/l ukupnih kiselina.

Karakteristike vina: vino je nedovoljno osvežavajuće zbog manjeg sadržaja ukupnih kiselina, ali je pitko i neutralnog je ukusa i mirisa. Vino sadrži 8-10% alkohola i 4-5 g/l ukupnih kiselina. Retko se proizvodi sortno stono vino, više se koristi za kupažu i za proizvodnju vinskog destilata. Kod nas je zastupljena na malim i proizvođači i potrošači na lokalnim tržištima vrlo rado je koriste u svežem stanju. Grožđe je prijatno za jelo, ima tanku topivu pokožicu.

Vrh mladog lastara:
ljubičaste je boje
s beličastosivim maljama

Varijacije i klonovi

Postoji više varijacija ove sorte. Razlikuju se po boji pokožice koja može biti: crvena, žuta (bela) i crna. Najviše je u primeni crvena odlika. U Bugarskoj selekcionisano je više klonova crvene odlike.

Privredni značaj sorte

Rejonizacijom nije predviđeno da se plovdina dalje širi i gaji u našoj zemlji.

Tamjanika bela

Važniji sinonimi: Muscat frontignan, Muscat blanc (Francuska), Muscato bianco, Moscato Canelli (Italija), Muskateller gelber (Nemačka), White Frontignan (SAD), Tamjanka (Bugarska), Tamaioasa (Rumunija), Muskat belii (Ruska Federacija), Tamjanika bela (Srbija) i dr.

Poreklo sorte: Potiče iz Francuske. Veoma stara sorta.

Rasprostranjenost: Gaji se u Francuskoj, Italiji, Nemačkoj, SAD, Bugarskoj, Rumuniji, Ruskoj Federaciji i dr. Kod nase gaji se u pojedinim vinogorjima Srbije.

Ekološko geografska pripadnost: Proles orientalis (subconvarietas caspica).

Botanički opis

Bujnost: bujna je sorta.

Vrh mladog lastara: paučinast, bledo zelene boje.

Zreo lastar: srednje debljine sa internodijama srednje dužine. Kora lastara svetlo smeđa a kolenca tamnije smeđe boje.

Odrasli list: srednje veličine, petodelan. Lice srednje naborano, zelene boje, naličje bledo zelene boje. Drškin urez preklopljen - lirast ili suženog oblika slova „V". Zupci šiljati, nejednaki. Nervi zeleni. Peteljka srednje dužine, uglavnom bez malja.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: srednje veličine, ređe veliki, cilindričnog ili cilindrično-konusnog oblika, srednje zbijen ili zbijen. Peteljka duga sa zdrvenjenom osnovom.

Bobica: srednje veličine, okrugla ili okruglasta. Pokožica žuto zelene boje, posuta pepeljkom i sitnim belim tačkicama. Pupak slabo izražen.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožde sazreva krajem III epohe. Pozna sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,2 - 1,4.

Prinos grožđa: 10.000-15.000 kg/ha.

Rezidba: mešovita. Lukovi se orezuju na 8-10 okaca.

Uzgojni oblici: svi koji omogućavaju mešovitu rezidbu.

Tipovi zemljišta: pogodna su rastresita, umereno plodna i plodna, duboka, krečna i toplija zemljišta.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je otporna prema plamenjači i pepelnici. Prema sivoj plesni, takođe srednje otporna, sem jeseni sa dužim kišnim periodom.

Otpornost prema niskim temperaturama: svrstava se u red srednje otpornih sorti prema zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -20°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8 B, SO 4, Teleki 5C i dr.

Važnije uvološke karakteristike

Sastav grozda (g):
Masa grozda: 100-200.
Broj bobica: 50-80.
Masa bobice: 1,20-1,70.
Masa šepurine: 3,00-6,00.

Lice lista

Naličje lista

Sastav bobice (g):
Masa pokožice: 8,00-54,00.
Masa semenki: 3,00-5,00.
Masa mesa: 110,00-160,00.
Pokazatelj sastava (odnos mase mesa prema masi pokožice i semenki): 7,00-11,50.

Struktura grozda (%):
Šepurina: 2,20-4,350.
Pokožica: 6,50-9,00.
Semenke: 1,50-3,50.
Meso: 80,00-90,00.
Skelet: 9,50-12,50.
Tvrdi ostatak
(šepurina, pokožica i semenke): 12,00-15,00.
Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 5,50-7,50.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna sa muskatnim mirisom i ukusom. Sadrži 20-24% šećera i 5-7g/l ukupnih kiselina. U fazi suvarka, šećer dostiže koncentraciju i do 30%.

Karakteristike vina: vino je pitko, osvežavajuće, žuto zelene boje, sa veoma izraženim muskatnim mirisom i ukusom. Vino se koristi i za popravku ukusa i mirisa vina drugih sorti. Vino sadrži 12-14% alkohola i 6-7 g/l ukupnih kiselina. Vino spravljeno od suvarka (desertno vino) sadrži i do 17% alkohola.

Vrh mladog lastara:
paučinast, bledo zelene boje

Varijacije i klonovi

Selekcionisano je više klonova. Populacija obiluje u varijacijama. Sorta se razlikuje od tamnjanike žute koja ima funkcionalno ženski cvet i koja se sporadično gaji u vinogorjima Srbije i koja nema uslova za dalje širenje.

Privredni značaj sorte

Preporučena i rejonirana sorta za sva vinogorja u zemlji. U Srbiji, najviše se gaji kao prateća sorta, jer se vino više koristi za kupažu i popravku organoleptičkih karakteristika vina drugih sorti.

Lucija

Poreklo: Stvorena je u Institutu za vinogradarstvo i vinarstvo u Nišu iz ukrštanja Seibel 4986 x Buvije. Priznata je 1991. godine. Autor je D. Zirojević.

Rasprostranjenost: Ispituje se na više lokaliteta u Srbiji, do sada se nije proširila.

Ekološko geografska pripadnost: Proles (Convarietas pontica).

Botanički opis

Bujnost: čokot je veoma bujan.

Vrh mladog lastara: otvorenog tipa, zeleno-crvenkast, slabo paučinast.

Zreo lastar: srednje debljine ili tanak. Internodije srednje dužine. Boja kore lastara je svetlo smeđa.

Odrasli list: srednje veličine, petodelan i različito urezan. Peteljkin sinus oblika slova „U" ili u obliku lire, ponekad preklopljen. Obod lista je testerasto nazubljen. Lice tamno zelene boje, naličje nešto svetlije boje, skoro potpuno bez malja. Peteljka lista je duga, tanka, crvenkasta.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Bobica: srednje veličine, okrugla ili izduženo okrugla u zbijenom grozdu. Pokožica je zelenkasto bele boje.

Grozd: krupan, srednje zbijen, kupast, mase grozda 220,00-300,00g.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: sazreva u III epohi, srednje pozna sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,4-1,7.

Prinos grožđa: daje prinose 11.000 - 18.000 kg/ha,

Rezidba: zahteva dugu odnosno mešovita rezidbu. Lukovi se orezuju na 10-12 okaca.

Uzgojni oblici: odgovaraju joj visoki uzgoji.

Tipovi zemljišta: najbolje rezultate daje na propusnim, rastresitim, umereno plodnim, krečnim i umereno toplim zemljištima.

Otpornost prema kriptomaskim bolestima: ispoljava visoku otpornost na plamenjaču i smanjenu osetljivost prema pepelnici i sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama: spada u grupu veoma otpornih sorti prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -25°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, SO 4, Teleki5C i dr.

Lice lista

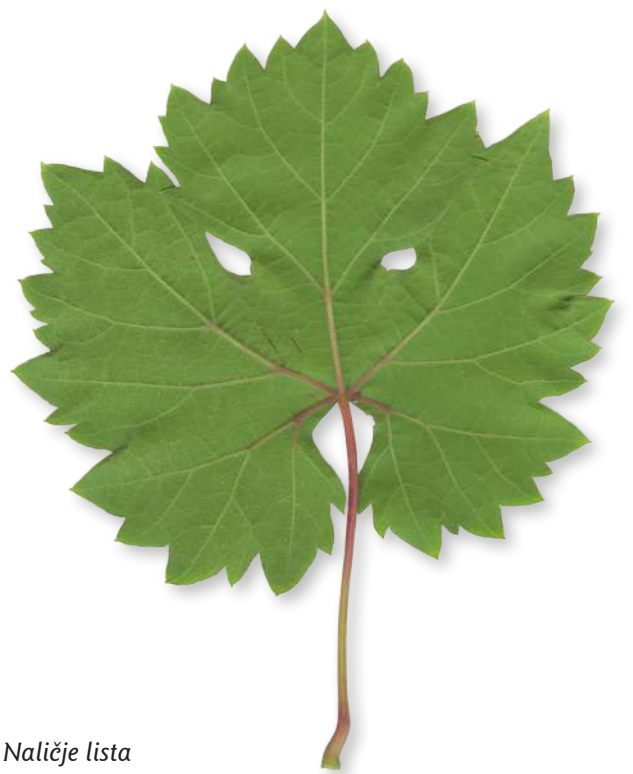

Naličje lista

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna, veoma prijatnog mirisa i ukusa. Sadrži 18-20% šećera i 5-6 g/l ukupnih kiselina. Randman soka 60%.

Karakteristike vina: vino je pitko, i može se svrstati u kategoriju kvalitetnih vina. Pogodno je za kupažu sa drugim vinima u cilju smanjenja kiselina. Daje vinski destilat zadovoljavajućeg kvaliteta.Vino sadrži 12-15% alkohola i 5-6,5 g/l ukupnih kiselina.

Privredni značaj sorte

Lucija je sorta pogodna za proizvodnju stonog vina neutralnog mirisa i sokove, ali i za potrošnju u svežem stanju.

Vrh mladog lastara:
otvorenog tipa, zeleno-crvenkast, slabo paučinast

Mediana

Poreklo: Stvorena je u Centru za vinogradarstvo i vinarstvo u Nišu iz ukrštanja Seibel 5409 x Sovinjon. Priznata je 1991. godine. Autor je D. Zirojević.

Rasprostranjenost: Ispituje se na više lokaliteta u Srbiji, za sada se nije proširila,

Ekološko geografska pripadnost: Proles (Convarietas pontica).

Botanički opis

Bujnost: ima veoma bujan čokot.

Vrh mladog lastara: otvorenog tipa, zeleno-crvenkast, slabo paučinast.

Zreo lastar: srednje debljine ili tanak. Internodije srednje dužine. Boja kore lastara je svetlo smeđa.

Odrasli list: srednje veličine, petodelan i različito urezan, ponekad ceo. Peteljkin sinus oblika slova „V", ponekad preklopljen. Obod lista je srednje nazubljen. Lice tamno zelene boje, naličje nešto svetlije boje, skoro potpuno bez malja. Peteljka lista je duga, tanka, zelena.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Bobica: male do srednje veličine, okrugla ili izduženo okrugla u zbijenom grozdu. Pokožica je žutozelene boje.

Grozd: krupan, srednje zbijen, kupast, mase grozda 180,00-200,00g.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: sazreva u III epohi, srednje pozna sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,4-1,7.

Prinos grožđa: daje prinose 14.000 – 16.000 kg/ha.

Rezidba: zahteva dugu odnosno mešovita rezidbu. Lukovi se orezuju na 10-12 okaca.

Uzgojni oblici: odgovaraju joj visoki uzgoji.

Tipovi zemljišta: najbolje rezultate daje na propusnim, rastresitim, umereno plodnim, krečnim i umereno toplim zemljištima.

Otpornost prema kriptomaskim bolestima: ispoljava visoku otpornost na plamenjaču i smanjenu osetljivost prema pepelnici i sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama: spada u grupu veoma otpornih sorti prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -25°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, SO 4, Teleki5C i dr.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara:
otvorenog tipa, zeleno-crvenkast, slabo paučinast.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i vina

Karakteristike šire: šira je bezbojna, veoma prijatnog mirisa i ukusa. Sadrži 18-20% šećera i 6,5-7,5 g/l ukupnih kiselina. Randman soka 60%.

Karakteristike vina: vino je veoma prijatno, u povoljnim godinama može dostići i može se svrstati u kategoriju kvalitetnih vina. Pogodno je za kupažu sa drugim vinima u cilju smanjenja kiselina. Daje vinski destilat zadovoljavajućeg kvaliteta. Vino sadrži 12-15% alkohola i 5-6,5 g/l ukupnih kiselina.

Privredni značaj sorte

Mediana je sorta pogodna kao sirovina za spravljanje vina neutralnog karaktera i destilata.

Šasla bela

Važniji sinonimi: Plemenka bela, Plemenka rana, Ranka (Srbija) Chasselas dore, Chasselas de Fontainebleau,Chasselas de Thomeri (Francuska), Chasselas dorato (Italija), Gutedel weisser (Nemačka), i dr.

Poreklo: Potiče sa istoka, iz Male Azije, a pretpostavlja se da je čak iz Egipta. U XVI veku iz Turske je preneta u Francuskoj a odatle preneta u mnoge vinogradarske zemlje sveta.

Rasprostranjenost: Gaji se u Francuskoj, Švajcarskoj, Nemačkoj, Austriji, Slovačkoj, Rumuniji, Mađarskoj, Sloveniji, Hrvatskoj i dr. Kod nas se gaji manje više u svim vinogorjima.

Ekološko geografska pripadnost: Proles orientalis (Convarietas orientalis).

Botanički opis

Bujnost: čokot je srednje bujnosti.

Vrh mladog lastara: bronzastocrven, bez malja, sjajan.

Zreo lastar: srednje je debljine, sa kratkim ili srednje dugačkim internodijama crvenkaste boje.

Odrasli list: srednje je veličine, trodelan ili petodelan. Peteljkin sinus je u obliku slova „V". Površina lista je ravna ili malo mehurasta. Na ličje je čekinjasto maljavo. Boja lica i naličja je bledo zelena. Peteljka lista je dugačka, ružičaste boje.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Bobica: srednje je veličine, okrugla. Pokožica dosta čvrsta, srednje debela, žuto zelene boje, sa sunčane strane zlatno žute boje, bez tačkica i bez izraženog pupka.

Grozd: srednje je veličine, cilindričan ili cilindrično konusan, srednje dužine, najčešće sa krilcem, srednje zbijen.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: Grožđe sazreva u I epohi. Rana sorta.

Oplodnja: Normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,2-1,4.

Prinos grožđa: 12000 - 15000 kg/ha.

Rezidba: Mešovita. Lukovi se orezuju na 8 okaca.

Uzgojni oblici: Svi koji omogućavaju mešovitu rezidbu.

Tipovi zemljišta: Propusna, rastresita, karbonatna, deluvijalna, peskovita, umereno plodna i plodna, toplija zemljišta.

Otpornost prema najvažnijim gljivičnim bolestima: Srednje otporna prema plamenjači, pepelnici i sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama u fazi zimskog mirovanja: Okca izmrzavaju na -20° do - 22°C.

Lozne podloge: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, S x B 41 B I dr.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara:
bronzastocrven, bez malja, sjajan

Važnije uvološke karakteristike

Masa grozda: 120-200 g.

Masa bobice: 1,30-2,00 g.

Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 5,00-7,00 %.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i grožđa

Šira je bezbojna . Sadrži 16-20 % šećera i 6-7 g/l ukupnih kiselina.

Grožde je veoma prijatno za jelo, neutralanog ukusa i osvežavajuće.

Od grožđa ove sorte mogu se spravljati i veoma kvalitetna bela vina. Osrednje je transportabilna. Reakciona čvrstina iznosi 500/250 g. U hladnjači se ne može duže čuvati.

Varijacije i klonovi

Selekcionisano je nekoliko klonova.

Privredni značaj sorte

Privredno značajna sorta kombinovanih svojstava.

Šasla crvena

Važniji sinonimi: Plemenka crvena, Ranka (Srbija), Chasselas rouge, Chasselas red, (Francuska), Chasselas rosso (Italija), Gutedel roter (Nemačka).

Poreklo: smatra se francuskom sortom.

Rasprostranjenost: najviše se gaji u Francuskoj, Švajcarskoj, Austriji i Nemačkoj. Kod nas se gaji manje više u svim vinogorjima.

Botanički opis

Bujnost: čokot Šasle crvene je srednje bujnosti.

Vrh mladog lastara: bronzastocrvenosmeđe je boje, bez malja.

Zreo lastar: srednje je debljine i ima srednje dugačke internodije, smeđecrvenkaste boje i normalno izražena kolenca koja su malo zatamnjena.

Odrasli list: srednje je veličine, petodelan, s veoma izraženim dubokim i zatvorenim sinusima. Peteljkin sinus je u obliku slova "V".

Cvet: morfološki je i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: srednje je veličine, cilindričnog oblika, srednje zbijen s dugačkom peteljkom. Masa grozda varira od 120 do 200 g.

Bobica: srednje je veličine, okrugla. Pokožica je srednje debela, čvrsta, crvene boje i posuta pepeljkom.

Agrobiološka svojstva

Epoha sazrevanja: Šasla crvena spada u red ranih stonih sorti, I epohe sazrevanja.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,2 do 1,4.

Prinos grožđa: srednje prinosna sorta. Prinosi grožđa variraju od 10.000 do 14.000 kg/ha.

Rezidba: zahteva mešovitu rezidbu. Lukovi se od 6 do 8 okaca.

Uzgojni oblici: pogodni su svi koji omogućavaju mešovitu rezidbu.

Tipovi zemljišta: Šaslu crvenu treba gajiti na dubokim, lakim i toplim zemljištima. Duboka peskovita zemljišta, takođe su povoljna za gajenje ove sorte.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je otporna na plamenjaču, pepelnicu i sivu plesan.

Otpornost prema niskim temperaturama: srednje je otporna na zimske mrazeve. Okca izmrzavaju na temperaturama od -20 do -22°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia kober 5BB, 8B, 5C, S04.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara:
bronzastocrvenosmeđe boje, bez malja

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i grožđa

Šira zrelog grožđa sadrži 16 do 18% šećera i 6 do 7 g/l ukupnih kiselina. Grožđe je lepog izgleda prijatno za potrošnju u svežem stanju. Osrednje je transportabilnosti i ne može se duže čuvati u hladnjačama. Sorta je kombinovanih svojstava stona i vinska. Od grožđa Šasle crvene se može se dobiti lako, pitko, kvalitetno belo vino.

Privredni značaj sorte

Privredno nije značajna sorta za naše uslove.

Kardinal

Važniji sinonimi: Nema.

Poreklo: Stvorena je ukrštanjem sorti Flame Tokay x Alfons Lavale.

Rasprostranjenost: Najviše se gaji u SAD, Italiji, Francuskoj, a na Balkanu u Makedoniji, Crnoj Gori, Hercegovini, Dalmaciji. Kod nas se gaji manje više u svim vinogorjima.

Botanički opis

Bujnost: čokot je veoma bujan.

Vrh mladog lastara: zelenobronzani ili zelenocrveni, bez malja i sjajan.

Zreo lastar: debeo je, ima srednje dugačke internodije svetlokestenjaste boje sa ljubičastom nijansom na kolencima.

Odrasli list: srednje je veličine ili veliki, svetlo zelene boje s relativno plitkim donjim bočnim sinusima, petodelan. Peteljkin sinus je u obliku slova „U". Naličje lista je mrežasto, neznatno maljavo, bledo zelene boje. Zupci veliki, nejednaki. Peteljka lista je srednje dužine, crvenkaste boje.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: srednje je veličine, veliki i veoma veliki, konusnog oblika, dosta izdužen, rastresit, ili srednje zbijen. Peteljka srednje dužine, zeljasta i krta i lako se prekida rukom.

Bobica: vrlo je velika, okrugla ili izduženo okrugla po nekad neznatno deformisana. Boja pokožice je crvenkastoljubičasta do ljubičasto plava. Pokožica je bez tačkica, sa obilnim pepeljkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: grožđe sazreva u prvoj polovini avgusta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,2 - 1,4.

Prinos grožđa: veoma prinosna sorta. Prinos grožđa varira od 15.000 – 25.000 kg/ha.

Rezidba: mešovita i kratka. Lukovi se orezuju na 6 do 8 okaca a kondiri na 4-5 okaca.

Uzgojni oblici: pogodni su svi koji omogućavaju mešovitu i kratku rezidbu.

Tipovi zemljišta: dobre rezultate daje na umereno plodnim, rastresitim, peskovitim, toplijim i suvljim zemljištima.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: na pepelnicu je srednje otporna, dosta otporna na sivu plesan, a osetljiva na plamenjaču.

Otpornost prema niskim temperaturama: Kardinal je veoma osetljiv na niske zimske temperature. Okca izmrzavaju na -14°C.

Lozne podloge: ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Š xB41 B, Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Paulsen 1103 i dr.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara:
zelenobronzani ili zelenocrveni, bez malja i sjajan

Važnije uvološke karakteristike

Masa grozda: 200-600 g.
Masa bobice: 2,00-6,00 g.
Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 8,00-12,00 %.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i grožđa

Šira zrelog grožđa sadrži 14-18% i 4-5 g/l ukupnih kiselina kao tipična stona sorta. Grožđe je rskavo, veoma prijatno za jelo sa blagim, jedva primetnim muskatnim mirisom. Dobro podnosi transport. Reakciona čvrstina iznosi 1800/600 g. U hladnjači se može čuvati do 30 dana.

U Italiji je izdvojen do sada samo jedan klon pod nazivom kardinal rani (Early Cardinal) koji sazreva za desetak dana ranije od kardinala.

Privredni značaj sorte

Privredno je veoma značajna stona sorta. Privlačnog je izgleda za vinogradare amatere i veoma je prisutna na okućnicama. Jedna je od stonih sorti sa najkrupnijim bobicama.

Beogradska besemena

Važniji sinonimi: Nema.

Poreklo: Dobijena je ukrštanjem Smederevke i smeše polena sorti Sultanina bela, Italija i Sovinjon. Stvorena je u Oglednoj stanici Radmilovac, Poljoprivrednog fakulteta u Zemunu.

Rasprostranjenost: Gaji se u Makedoniji, Hercegovini, Italiji, Ruskoj federaciji itd. Kod nas se gaji se u mnogim vinogorjima užeg područja Srbije, Vojvodine, Kosova i Metohije.

Botanički opis

Bujnost: čokot je bujan.

Vrh mladog lastara: bronzanozelene je i crvenozelene boje.

Zreo lastar: svetločokoladne je boje, srednje debljine sa internodijama srednje dužine.

Odrasli list: srednje je veličine, okruglast, petodelan s dubokim bočnim sinusima. Peteljka lista je srednje dužine.

Cvet: hermafroditan je. Bobice formira stenospermokarpno, kao i sorta sultanina.

Grozd: veliki, valjkasto-kupastog oblika. Masa grozda varira od 300-500 g.

Bobice: velike, duguljaste sa pokožicom zeleno žute boje.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: sazreva u III epohi. Pozna stona sorta.

Oplodnja: normalna i redovna

Koeficijent rodnosti: varira od 1,4 do 1,6.

Prinos grožđa: veoma prinosna sorta. Prinos grožđa varira od 20.000-25.000 kg/ha.

Rezidba: zahteva mešovitu rezidbu. Lukovi se orezuju na 8-10 okaca, a kondiri za zamenu na 2 okca.

Uzgojni oblici: pogodni su svi koji omogućavaju mešovitu rezidbu.

Tipovi zemljišta: dobro uspeva na rastresitim, dubokim, umereno plodnim, peskovitim i toplijim zemljištima.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je otporna prema plamenjači i pepelnici, a prema sivoj plesni ispoljava veću otpornost.

Otpornost prema niskim temperaturama: srednje je otporna prema niskim zimskim temperaturama. Okca izmrzavaju na -20°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet prema loznim podlogama: Š x B 41B, Kober 5BB, SO 4 i dr.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara:
bronzanozelene je i crvenozelene boje

Važnije tehnološke karakteristike šire i grožđa

Šira zrelog grožđa sadrži 18-24% šećera i 7-9 g/l ukupnih kiselina. Meso je rskavo. Grožde se koristi za sušenje, za potrošnju u svežem stanju, kao stono ili za slatko, kompot. Grožđe dobro podnosi transport. Reakciona čvrstina iznosi 1200/650 g. U hladnjači se može čuvati do 90 dana. Može se upotrebiti i za spravljanje vina.

Varijacije i klonovi

Nema.

Privredni značaj sorte

Privredno je značajna pozna stona besemena sorta, razne upotrebne vrednosti. Za ovu sortu postoji značajan interes u inostranstvu. Dosta se gaji na okućnicama.

Afuz-ali

Važniji sinonimi: Carigradsko grožde, Bejrutska urma, Ćilibar (Srbija), Datier de Bevrouth (Francuska), Regina (Italija), Datteltraube (Nemačka), Razaki, Rosaki (Grčka), Hafiz Ali (Turska), Karaburnu (Ruska Federacija, Ukrajina), Dattier (SAD, Australija), Bolgar (Bugarska), Allepo (Španija, Moldavija),

Poreklo: Potiče iz Male Azije.

Rasprostranjenost: Gaji se u Francuskoj, Italiji, Ruskoj Federaciji, Ukrajini, Moldaviji, Grčkoj, Turskoj, Južno Afričkoj Uniji, Tunisu, Maroku, Alžiru, Australiji, Izraelu, SAD, Rumuniji, Bugarskoj, Makedoniji i dr. Kod nas se gaji na Kosovu i Metohiji u užem području Srbije i mestimično u Vojvodini.

Ekološko geografska pripadnost: Proles orientalis (Convarietas orientalis).

Botanički opis

Bujnost: čokot je veoma bujan.

Vrh mladog lastara: zelen ili zelenkasto bronzast, bez malja.

Zreo lastar: debeo, sa dugačkim internodijama, slabo izraženim kolencima mrkožute boje.

Odrasli list: je srednje veličine, trodelan ili petodelan. Gornji sinusi su srednje duboki, uzani, a u osnovi se šiljasto završavaju. Donji bočni sinusi su plitki, zatvoreni ili otvoreni. Peteljkin sinus je otvoren u obliku slova „U". Površina lista je gola, glatka, intenzivno zelene boje. Naličje golo, bledo zelene boje. Nervi su zelene boje sa obe strane. Zupci su tupi, nejednaki. Široki. Peteljka lista je srednje dužine, zelenkasta sa crnim prugama.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: veliki ili veoma veliki, najčešće konusnog oblika, srednje zbijen ili rastresit, ponekad i rehuljav.

Bobica: velika, izdužena, žuto zelene boje a sunčanoj strani dobija ćilibarno žutu boju, posuta tačkicama i pepeljkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: sazreva krajem III ili početkom IV epohe. Pozna je sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,0 - 1,2.

Prinos grožđa: veoma prinosna sorta. Prinos grožđa se kreće od 15.000 – 25.000 kg/ha.

Rezidba: zahteva dugu odnosno mešovitu rezidbu. Lukovi se orezuju na 10-12 okaca, izuzetno i do 14-16 okaca.

Uzgojni oblici: pogodni su svi koji omogućavaju mešovitu i dugu rezidbu.

Tipovi zemljišta: najprikladnija su rastresita, propusna, deluvijalna, karbonatna, plodna i toplija zemljišta. Vlažna zemljišta ne podnosi.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: osetljiva je na plamenjaču i pepelnicu, a relativno otporna na sivu plesan.

Otpornost prema niskim temperaturama: veoma je osetljiva na zimske mrazeve. Okca izmrzavaju na -14° do - 16°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, Teleki 5C, Š x B 41B, Paulsen 1103, Richter 99, Ruderi 140 i dr.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara:
zelen ili zelenkasto bronzast, bez malja

Važnije uvološke karakteristike

Masa grozda: 200-500 g.
Masa bobice: 2,00-5,00 g.
Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 8,00-12,00 %.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i grožđa

Šira zrelog grožđa sadrži 16-20% i 4-5g/l ukupnih kiselina.

Grožde je lepog izgleda, rskavo, veoma ukusno za jelo, osvežavajuće. Šira je bezbojna. Grožđe veoma dobro podnosi transport. Reakciona čvrstina iznosi 1600/400 g. U hladnjači se može čuvati oko tri meseca.

Po organoleptičkim karakteristikama izuzetno cenjena sorta.

Varijacije i klonovi

Populacija sadrži mnoge varijacije, odlike i klonove. Razlikuju se odlike sa okruglim, kruškolikim i urmastim oblikom bobica. Na tržištu se najviše ceni odlika sa urmastim oblikom bobice.

Privredni značaj sorte

Privredno je najznačajnija tako reći luksuzna stona sorta u našoj zemlji. Preporučena je za sva vinogorja u zemlji u kojima je u toku jeseni obezbeđeno normalno sazrevanje grožđa. Grožde postiže visoku cenu na domaćem i inostranom tržištu.

Italija

Važniji sinonimi: Muskat Italija (Srbija).

Poreklo: Stvorena je u Italiji ukrštanjem sorti Bicane x Muskat hamburg.

Rasprostranjenost: Gaji se u Italiji, Francuskoj, Španiji, Turskoj, Grčkoj, Alžiru, Tunisu, Maroku, Izraelu, Južno Afričkoj Uniji, Australiji, SAD, Južnoj Americi, Ruskoj Federaciji, Ukrajini, Moldaviji, Rumuniji, Bugarskoj, Makedoniji i dr. Mestimično se gaji i u našoj zemlji.

Botanički opis

Bujnost: čokot je bujan.

Vrh mladog lastara: vunasto maljav, bronzastozelen.

Zreo lastar: je debeo ili srednje debljine. Internodije su dugačke, mrkožute boje, kolenca normalno izražena i sa zatamnjenom bojom.

Odrasli list: je srednje veličine ili veliki, trodelan ili petodelan. Peteljkin sinus je oblika slova „V". Gornji bočni sinusi jače, a donji slabije izraženi. Površina lista je tamno zelene boje, gola. Naličje je čekinjasto maljavo, bledo zelenkaste boje. Nervi zelenkaste boje, na naličju čekinjasti. Zupci nejednaki, dosta široki tupi. Peteljka lista je duga, zelenkaste boje sa crvenkastim prelivima.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: je veliki ili srednje veličine, konusan ili cilindrično konusan, često sa krilcem, srednje rastresit. Peteljka groda je kratka ili srednje dužine.

Bobica: je velika, ovalna, zeleno žute ili žuto zelene boje, sa sunčane strane ćilibarno žute boje. Pokožica debela, prekrivena sitnim tačkicama i obilnim pepeljkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: sazreva krajem III ili početkom IV epohe. Pozna sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,2 -1,3.

Prinos grožda: prinosna sorta. Prinos grožda se kreće od 15. 000 – 20.000 kg/ha.

Rezidba: zahteva mešovitu rezidbu. Lukovi se orezuju na 8-10 okaca.

Uzgojni oblici: pogodni su svi koji omogućavaju mešovitu rezidbu.

Tipovi zemljišta: zahteva rastresita, propusna, ocedna, aluvijalna, deluvijalna, plodna i umereno plodna, suvlja i topla zemljišta. Ne podnosi vlažna zemljišta i niske terene.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: osetljiva je na plamenjaču i pepelnicu a srednje otporna prema sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama: osetljiva je na zimske mrazeve. Okca izmrzavaju na -14° do - 15°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dodar afinitet sa loznim podlogama: Š x B 41B, Paulsen 1103, Richter 99 i dr.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara:
vunasto maljav, bronzastozelen

Važnije uvološke karakteristike

Masa grozda: 200-400 g.
Masa bobice: 4,00-6,00 g.
Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 7,00-12,00 %

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire i grožđa

Šira zrelog grožđa sadrži 18-22 % šećera i 5-6 g/l ukupnih kiselina. Grožđe je veoma prijatno za jelo, muskatnog mirisa i ukusa, rskavo, vrlo prijatno za jelo. Šira je bezbojna. Grožđe dobro podnosi transport.

Reakciona čvrstina iznosi 1400/700 g. U hladnjači se može čuvati 60-90 dana.

Varijacije i klonovi

Selekcionisani su klonovi. Uočavaju se pojedine odlike.

Privredni značaj sorte

Privredno značajna sorta. Daje visokokvalitetno, luksuzno stono grožđe.

Muskat hamburg

Važniji sinonimi: Black Muskat (Engleska, SAD), Muskat de Hambourg (Francuska), Moscato di Amburgo (Italija), Muskat gamburskii (Ruska Federacija, Ukrajina, Moldavija), Hamburški muskat (Hrvatska) i dr.

Poreklo: Stvorena je u staklari u Engleskoj, ukrštanjem sorti Aleksandrijski muskat x Tirolan crni.

Rasprostranjenost: Gaji se u Španiji, SAD Francuskoj, Italiji, Australiji, Ruskoj Federaciji, Ukrajini, Moldaviji, Grčkoj, Bugarskoj, Rumuniji, Makedoniji, Hrvatskoj i dr. U Srbiji se gaji u većini vinogorja.

Ekološko-geografska pripadnost: Proles occidentalis (Convarietas occidentalis).

Botanički opis

Bujnost: sorta ima bujan čokot.

Vrh mladog lastara: bronzastoružičaste je boje, dosta maljav.

Zreo lastar: srednje je debljine, zatvoreno crvenkaste boje. Internodije su srednje dužine, kolenca normalno izražena.

Odrasli list: srednje je veličine, malo izdužen, petodelan ili trodelan. Peteljkin sinus je otvoren u obliku slova „V". Gornji sinusi su uvek duboki, a donji najčešće plitki. Površina lista je glatka, tamno zelene boje. Naličje sivkasto zelene boje, sa paučinastim i četinastim maljama. Zupci srednje dužine, oštri, nejednaki. Peteljka lista je srednje dužine, čvrsta.

Cvet: morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Grozd: veliki je, razgranat, rastresit, cilindrično konusan, često krilast. Peteljka grozda duga, drvenasta.

Bobica: velika je, ovalna i neujednačene veličine. Pokožica je tanka ili srednje debljine, plavocrvene boje, bez tačkica, i izraženog pupka, posuta obilnim pepeljkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: sazreva krajem druge II i početkom III epohe. Pozna je sorta.

Oplodnja: normalna i redovna.

Koeficijent rodnosti: 1,2 - 1,6.

Prinos grožđa: veoma prinosna sorta. Prinos grožđa se kreće od 15.000 – 20.000 kg/ha.

Rezidba: zahteva mešovitu rezidbu. Lukovi se orezuju na 8-10 okaca.

Uzgojni oblici: pogodni su svi koji omogućavaju mešovitu rezidbu.

Tipovi zemljišta: dobre rezultate daje na rastresitim, propusnim, karbonatnim, peskovitim, deluvijalnim, suvljim i toplijim zemljištima. Ne podnosi vlažna zemljišta i vetrovite terene.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je otporna prema plamenjači, pepelnici i sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama: spada u red dosta otpornih stonih sorti na zimske mrazeve. Okca izmrzavaju na -22° do - 25°C.

Afinitet prema loznim podlogama: preporučuju se lozne podloge: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki 8B, Š x B 41B i dr.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara:
bronzastoružičaste boje, dosta maljav.

Važnije uvološke karakteristike

Masa grozda: 200-400 g.

Masa bobice: 2,50-4,00 g.

Strukturni pokazatelj grozda (odnos mesa prema tvrdom ostatku): 7,00-12,00%.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire igrožđa

Šira zrelog grožđa sadrži 18-20% šećera i 6-7 g/l ukupnih kiselina.

Grožde je veoma prijatno za jelo, sa intenzivnim muskatnim mirisom i ukusom, osvežavajuće. Sok je bezbojan.

Grožđe ima dobru transportabilnost. Reakciona čvrstina iznosi 1300/600 g. U hladnjači se može čuvati najviše do 2 meseca. Po organoleptičkim karakteristikama izuzetno cenjena stona sorta. Od grožđa ove sorte može se dobiti muskatno obojeno vino kao i muskatna lozovača.

Varijacije i klonovi

U Francuskoj i Italiji selekcionisano je nekoliko klonova

Privredni značaj sorte

Muskat hamburg je privredno veoma značajna sorta. Ima izuzetno fin ukus. Na domaćem i inostranom tržištu grožde postiže visoku cenu.

Sultanina bela

Važniji sinonimi: Sultanina, Čikarda (Srbija) Kišmiš belii (Ruska Federacija, Ukrajina, Moldavija, Uzbekistan), Sultanine blanch (Francuska), Sultanina bianca (Italija), Tompson seedless (SAD), Sultana (Izrael, Južno Afrička Unija), Cekirdeksis (Turska) i dr.

Poreklo: Poreklom je iz Male Azije.

Rasprostranjenost: Gaji se u Kaliforniji, Turskoj, Grčkoj Australiji, Iranu, Novom Zelandu, Južno Afričkoj Uniji, Izraelu, Italiji, Španiji, Ruskoj Federaciji, Ukrajini, Moldaviji, Rumuniji, Bugarskoj, Makedoniji, i dr. Kod nas se sasvim sporadično gaji u centralnoj Srbiji i na Kosovu i Metohiji.

Ekološko geografska pripadnost: Proles orienatlis (Convarietas orienatlis)

Botanički opis

Bujnost: veoma bujna sorta.

Vrh mladog lastara: svetlozelen je, sjajan i bez malja.

Zreo lastar: debeo je, sivkasto crvene boje sa internodijama srednje dužine i izraženim kolencima tamnije boje.

Odrasli list: svetlozelene je boje, srednje veličine ili veliki, ceo ili trodelan. Površina lista je glatka, bez malja i na naličju. Peteljka lista je zelenkasta, srednje dužine.

Cvet: morfološki hermafroditan a anatomski defektan, tako da se neredovno oplođava. Dolazi do oplodnje ali semeni zametak ubrzo abortira. To je tzv. Stenospermokarpni vid besemenosti. U bobicama se nalaze začeci semenki koji se pri jelu ne primećuju.

Grozd: veliki je, cilindričan ili cilindrično konusan, u gornjem delu razgranat, obično sa dva krila, izdužen, zbijen.

Bobica: je mala do srednje veličine, duguljasta, zeleno žute boje, sa sunčane strane ćilibarne sa tačkicama i izraženim pupkom.

Agrobiološke karakteristike

Epoha sazrevanja: sazreva u III ili početkom IV epohe. Pozna je sorta.

Oplodnja: zbog anatomski defektnog cveta oplođavanje izostaje. Formiraju se samo besemene bobice.

Koeficijent rodnosti: 1,1-1,3.

Prinos grožđa: prinos grožđa zavisi od načina rezidbe i uslova sredine i varira od 6000 - 12000 kg/ha, a pri navodnjavanju i do 20000 kg/ha. Primenom raznih biostimulatora, prinos se može znatno povećati.

Rezidba: odgovara joj mešovita rezidba. Lukovi se orezuju na 12-14 okaca.

Uzgojni oblici: pogodni su svi koji omogućavaju mešovitu rezidbu.

Tipovi zemljišta: odgovaraju joj rastresita, propusna, peskovita, plodna i topla zemljišta.

Otpornost prema kriptogamskim bolestima: srednje je osetljiva prema plamenjači, pepelnici i sivoj plesni.

Otpornost prema niskim temperaturama: osetljiva je na zimske mrazeve. Okca izmrzavaju na -10 do -12°C.

Afinitet prema loznim podlogama: ima dobar afinitet sa loznim podlogama: Berlandieri x Riparia Kober 5BB, Teleki, Richter99, Paulsenll03 i dr.

Lice lista

Naličje lista

Vrh mladog lastara:
svetlozelen, sjajan i bez malja

Važnije uvološke karakteristike

Masa grozda: 150-350 g.

Masa bobice: 1,40-2,00 g.

Strukturni pokazatelj grozda
(odnos mesa prema tvrdom ostatku): 6,00-8,00%.

Važnije tehnološke i organoleptičke karakteristike šire, grožđa i vina

Karakteristike šire i grožđa: šira je bezbojna, neutralnog mirisa i ukusa. Sadrži 20-24% šećera i 6-8 g/l ukupnih kiselina. Grožđe se troši u svežem i osušenom stanju. Osim toga, prerađuje se i u vino, kao i u druge proizvode.

Karakteristike vina: vino je pitko, osvežavajuće, neutralnog ukusa i mirisa. Sadrži 12-14% alkohola i 5-7 g/l ukupnih kiselina. Od grožđa ove sorte spravlja se i vinjak (brendi), kao i bezalkoholni sok.

Varijacije i klonovi

Postoji varijacija sultanine sa okruglim, duguljastim i raznim drugim oblicima bobice. Osim toga, po boji postoje još i crna i crvena sultanina.

Privredni značaj sorte

Privredno je veoma značajna sorta u Kaliforniji, Iranu, Turskoj, Ruskoj Federaciji, Italiji. U našoj zemlji gaji se sasvim sporadično gaji. Dosta je korišćena u hibridizaciji radi dobijanja novih besemenih sorti.

Literatura

1. AVRAMOV, L., BRIZA, K. /1986/: Posebno vinogradarstvo/Ampelografija, berba, pakovanje i čuvanje grožđa. Poljoprivredni fakultet, Zemun.
2. AVRAMOV, L. /1988/: Savremeno gajenje vinove loze. Nolit. Beograd.
3. AVRAMOV, L. /1991/: Vinogradarstvo. Nolit. Beograd.
4. AVRAMOV, L. /1996/: Vinske i stone sorte vinove loze. Poljoknjiga. Beograd.
5. AVRAMOV, L., NAKALAMIĆ, A., ŽUNIĆ, D. /1999/: Vinogradarstvo. Art/Plus. Beograd.
6. BOŽINOVIĆ, Z. /1996/: Ampelografija. Akademik. Skopje.
7. BULIĆ, S. /1949/: Dalmatinska ampelografija. Poljoprivredni nakladni zavod. Zagreb.
8. BURIĆ, D. /1995/: Savremeno vinogradarstvo. Nolit. Beograd.
9. CINDRIĆ, P. /1986/: Ampelografija. Poljoprivredni fakultet. Novi Sad.
10. CINDRIĆ, R., KORAĆ NADA, KOVAČ, V. /2000/: Sorte vinove loze. Prometej. Novi Sad.
11. CONSTANTINESCU, GH. /1985/: Ampelografia. Ed. Agro/Silvica. Bucuresti.
12. DVORNIC, V /1965/: Lucraripractice de Ampelographie. Ed. Didact.si Pedagogica. Bucuresti.
13. FAZINIĆ, N., FAZINIĆ MELITA. /1990/: Stolno grožđe. Zadar.
14. FURKALIEV. D. G. /1983/: Large and inexpensive production of bench grafted vines in Europe. Grapegrower & Winemarker. Journal of the Australian Wine Industry, N° 234, p. 12-15.
15. FREGONI, M. /1985/: Viticoltura generale. Reda. Roma. - /1991/: Origines de la vigne et de la Viticulture. Aosta.
16. GALET, P. /1976/: Precis de Viticulture. Montpellier. /1985/: Precis de Ampe-lographie pratiaue. Montpellier.
17. GARIĆ, M. Agrobiološki i tehnološki svojstva kaj nekoi vinski sorti vo orahovačkoto vinogorje - magistarski trud, str. 1-82, Skopje., 1993.
18. GARIĆ, M. (1994): Agrobiološka svojstva sorte rizling italijanski u uslovima orahovačkog vinogorja. IX Savetovanje vinogradara i vinara Srbije – Jagodina. Zbornik radova "Poljoprivreda", 372-374, str. 24-30, Beograd.
19. GARIĆ, M. (1994): Agrobiološka svojstva sorte rizling rajnski u uslovima orahovačkog vinogorja. IX Savetovanje vinogradara i vinara Srbije – Jagodina. Zbornik radova "Poljoprivreda", 372-374, str. 43-49, Beograd.

20. GARIĆ, M. (1994): Agrobiološka svojstva sorte merlo u uslovima orahovačkog vinogorja. Zbornik radova Poljoprivrednog fakulteta, str. 105 – 111, Priština.

21. NAKALAMIĆ, A., GARIĆ, M. (1995): Rodnost i kvalitet grožđa sorte rizling italijanski u orahovačkom vinogorju. X Savetovanje vinogradara i vinara Srbije – Kruševac. Zbornik naučnih i stručnih radova "Poljoprivreda" 375-378, str. 228-232, Beograd.

22. NAKALAMIĆ, A., GARIĆ, M. (1995): Rodnost i kvalitet grožđa sorte merlo u orahovačkom vinogorju. X Savetovanje vinogradara i vinara Srbije – Kruševac. Zbornik naučnih i stručnih radova "Poljoprivreda" 375-378, str. 253-257, Beograd.

23. GARIĆ, M., NAKALAMIĆ, A. (1996): Klonska selekcija sorte merlo u orahovačkom vinogorju. XI Savetovanje vinogradara i vinara Srbije – Priština. Zbornik naučnih i stručnih radova "Poljoprivreda", 383-385, str. 99-103, Beograd.

24. GARIĆ, M. (1997): Uticaj uzgojnog oblika čokota i načina rezidbe na rastenje, prinos i kvalitet grožđa sorata rizling italijanski i smederevka. Doktorska disertacija, str. 1-165, Beograd.

25. GARIĆ M., ĆIRKOVIĆ B., RISTIĆ M., IVANOVIĆ, R. Agrobiološka svojstva sorte burgundac crni u aleksinačkom podrejonu. Savremena poljoprivreda, Vol. 56, (6), (274-279), Novi Sad, 2007.

26. GARIĆ, M., AVRAMOV, L., NAKALAMIĆ, A., GRKOVIĆ, A., (1998): Agrobiološka svojstva sorte demir kapija u uslovima orahovačkog vinogorja, Poljoprivreda 388-389, str. 97-102, Beograd.

27. GARIĆ, M., AVRAMOV, L., NAKALAMIĆ, A., GRKOVIĆ, A. (1998): Agrobiološka svojstva sorte gročanka u uslovima orahovačkog vinogorja, Poljoprivreda 388-389, str. 102-107, Beograd.

28. GARIĆ, M., BOŽINOVIĆ, Z., NAKALAMIĆ, A. (1998): Agrobiološki i tehnološki svojstva na sortata crn burgundec vo metohija. I makedonski simpozijum po lozarstvo i vinarstvo so međunarodno učešće. Zbornik na naučni trudovi, str. 87-93, Skopje.

29. GARIĆ, M., NAKALAMIĆ, A., AVRAMOV, L. (2002): Agrobiološka i tehnološka svojstva sorte šardone klona R 8 u orahovačkom vinogorju u Metohiji. Zbornik naučnih i preglednih radova "Poljoprivreda", 390-393, str. 51-55, Beograd.

30. GARIĆ, M., AVRAMOV, L. (2003): Kvalitativne i kvantitativne karakteristike stone sorte beogradska besemena u uslovima orahovačkog vinogorja" Zbornik naučnih radova sa XVII Savetovanja agronoma, veterinara i tehnologa, Vol. 9. br. 1. str. 227-233. Beograd.

31. KOLEKTIV AUTORA. /1946/1954/: Ampelografija SSSR. T. T. I/VI. Pišče-promizdat. Moskva.

32. KOLEKTIV AUTORA. /1959/: Osnove projektovanja i važnije karakteristike intenzivnih zasada vinograda. Jugoslovenska poljoprivredna banka. Beograd.

33. KOLEKTIV AUTORA. /1976/: Rejonizacija vinogradarstva SR. Srbije van SAP/a. Republički sekretarijat za poljoprivredu. Tom 1, 2, 3, 4 i 5. Beograd.

34. KOLEKTIV AUTORA. /1976/: Rejonizacija vinogradarstva SAP Vojvodine. Sekretarijat za poljoprivredu SAP Vojvodine. Novi Sad.

35. KOLEKTIV AUTORA. /1976/: Rejonizacija vinogradarstva SAP Kosova. Institut za biotehničke nauke. Peć.

36. KOLEKTIV AUTORA. /1978/: Lista sorti i podloga vinove loze Jugoslavije" NIG/ Zadružna štampa. Zagreb.

37. KOLEKTIV AUTORA. /1986, 87, 88/: Enciklopedija vinogradarstva. Tom I, II i III. Kišinev.

38. KOLESNIK, L, i SAR. /1964/: Metodičeskoe rukovodstvo k laboratorno praktičeskim zanatiam po ampelografii. Kišinev.

39. KONDAREV, M., KURTEV, R, CANKOV, B., RADULOV, LJ. /1972/: Ampelografija. Izdatelstvo H.G. Danov. Plovdiv.

40. LICUL, R. 119121: Vinogradarstvo. 1 deo. Zagreb.

41. MARTIN, T. /1966/: Viticultura. Bucuresti.

42. MERŽANIAN, A. S. 119611: Vinogradarstvo. Kolos. Moskva.

43. NASTEV, D. 1X9111: Makedonska ampelografija. Skopje. /1986/: Ampelografija. Skopje.

44. NEGRULJ, A. M. /1959/: Vinogradarstvo s osnovami ampelografii i selekcii. Moskva.

45. NEDELČEV, N., KONDAREV, M. /1962/: Lozarstvo. "G.H.Danov". Plovdiv.

46. NEMET, M. /1970,1975,1976/: Ampelografiai album. Budapest.

47. POSPIŠILOVA, D. /1985/: Ampelografia ČSSR. Bratislava.

48. RADULOV, LJ., CANKOV, B., ZANKOV, Z., BABRIKOV, D. /1985/: Ampelografija sa selekcija na lozata. Zemizdat. Sofija.

49. SIVČEV BRANISLAVA. /1996/: Ampelografska istraživanja kao osnova za izbor belih vinskih sorti u gročanskom vinogorju. Doktorska disertacija. Poljoprivredni fakultet, Zemun/Beograd.

50. ZIROJEVIĆ, D. /1964/: Ampelografska ispitivanja odlika prokupca u cilju njegove selekcije. Doktorska disertacija. Poljoprivredni fakultet, Zemun.

51. ZIROJEVIĆ, D. /1972/: Poznavanje sorata vinove loze. Tom I. Nolit. Beograd.

52. ZIROJEVIĆ, D. /1974/: Poznavanje sorata vinove loze. Tom II. Gradina. Niš.

53. ŽUNIĆ, D. /1993/: Ampelografske karakteristike stonih sorti u Negotinskom vinogorju. Doktorska disertacija. Poljoprivredni fakultet. Novi Sad.

54. ŽUNIĆ, D. TODIĆ; S ./2002/ Stono grožđe. Neven. Beograd.

55. ŽUNIĆ, D. /2003/:Vinogradarstvo. Neven. Beograd

Sadržaj

Centar za vinogradarstvo i vinarstvo Niš. 2
Predgovor 5
Burgundac crni. 9
Kaberne fran. 13
Kaberne sovinjon. 17
Merlo 21
Vranac 25
Kratošija. 29
Game 33
Frankovka 37
Prokupac 41
Portugizec 45
Probus 49
Tamjanika crna. 53
Jagodinka. 57
Skadarka 61
Game bojadiser 65
Alikant buše 69
Burgundac beli. 73
Burgundac sivi 77
Šardone 81
Semijon 85
Sovinjon. 89
Traminac crveni. 93
Muskat otonel 97
Rizling rajnski. 101
Rizling italijanski. 105
Župljanka 109
Rkaciteli. 113
Kreaca 117
Smederevka. 121
Plovdina. 125
Tamjanika bela. 129
Lucija 133
Mediana. 137
Šasla bela 141
Šasla crvena. 145
Kardinal. 149
Beogradska besemena. 153
Afuz-ali 157
Italija. 161
Muskat hamburg. 165
Sultanina bela. 169
Literatura. 173

Izdavanje knjige pomogli:

Gradska opština
Pantelej

Grad Niš

Uprava za poljoprivredu
i razvoj sela

Fond za razvoj poljoprivrede

Gradska opština
Palilula

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

634.8(497.11)

ATLAS sorti vinove loze / Dragoljub Žunić ... [et al.] ; [fotografije: Miloš Ristić]. - Niš : Centar za vinogradarstvo i vinarstvo, 2009 (Niš : Overprint). - 175 str. : fotogr. ; 24 cm

Tiraž 1.000. - Bibliografija: str. 173-175.

ISBN 978-86-912489-0-1
1. Жунић, Драгољуб [аутор], 1954-
а) Винова лоза - Сорте - Србија
COBISS.SR-ID 157875724

